

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 26 MAART 1930

No. 743

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandel; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbins; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Lossc nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 6729.

25 MAART 1930.

Ook deze week was de geldmarkt weder buitengewoon ruim en van een vermeerdering van de geldvraag, die om dezen tijd van het jaar gewoonlijk pleegt in te treden, is nergens een spoor te ontdekken. Callgeld was herhaaldelijk voor $\frac{1}{4}$ pCt. aangeboden en particulier disconto liep opnieuw ongeveer $\frac{3}{16}$ pCt. terug, waardoor het op $2\frac{1}{4}$ pCt. kwam te staan. De nieuwe verlaging van het Engelsche disconto op Donderdag; doet een verdere verlaging van het Nederlandsche vermoeden; temeer daar deze verlaging gepaard ging met een zoodanige verruiming van de Engelsche geldmarkt, dat het particulier disconto in één à twee dagen bijna een vol percent inzakte, zoodat een verdere verlaging van het officieele tarief niet onwaarschijnlijk is. In de prolongatierente kwam geen verandering; meestal werd $2\frac{1}{2}$ pCt. genoteerd. Nadat dit geschreven was, bracht de radio het bericht, dat De Nederlandsche Bank reeds nu tot een verdere verlaging van haar tarief met een half percent is overgegaan.

* * *

Bij de inschrijving op schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 69.109.000. Toegewezen werden f 13.000.000 drie-maands promessen à f 993.90 of ca. $2\frac{1}{2}$ pCt.; f 1.070.000 zes-maands promessen à f 968.85 of ca. $2\frac{1}{2}$ pCt. en f 10.930.000 jaarbiljetten à f 1003.75 of ca. $2\frac{1}{2}$ pCt.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een vermindering van een kleine f 300.000 te zien. De beleeningen bleven vrijwel onveranderd. Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde met f 5.9 miljoen.

De goudvoorraad der Bank vertoont geen wijzigingen van beteekenis. De zilvervoorraad klom met f 600.000. De post papier op het buitenland geeft een stijging van f 100.000 te zien, terwijl de diverse reke-

ningen op de actiefzijde der balans met f 700.000 blijken te zijn afgenomen.

De biljettencirculatie daalde met f 9.9 miljoen. De rekening-courant-saldi bedragen f 3.6 miljoen meer dan verleden week. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 3.1 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 57.

* * *

De disconto-verlaging tot $3\frac{1}{2}$ pCt. in Londen heeft op den Engelschen koers hier niet den minsten invloed uitgeoefend. In Londen is de Dollarkoers, die de eerste dagen rond de 4.8610—4.8620 schommelde na het bekend worden van de renteverlaging zelfs tot op 4.8665 teruggelopen. Het Pond Sterling trok hier eerder nog aan en kwam van 12.12 $\frac{13}{16}$ op 12.13 $\frac{1}{8}$; slot iets flauwer: 12.12 $\frac{13}{16}$. De Dollar moest dus hier terugloopen; van 2.4945 kwam de koers op 2.4912. Markten veranderden weinig en bewogen zich rond 59.48 $\frac{1}{2}$; ook hier was van de disconto-verlaging tot 5 pCt. van de Reichsbank niets te bespeuren. (Ponden tegen Markten 20.38 $\frac{1}{4}$). Fransche Franken hooger: 9.76 $\frac{1}{4}$ (Pondenkoers in Parijs 124.24). Heel vast bleven de Zwitsersche Franken, die tenslotte 48.28 $\frac{1}{2}$ noteerden. Ook de Skandinavische deviezen gezocht; Stockholm noteerde 67.02 $\frac{1}{2}$. De Spaansche Peseta gaf niet zulke groote fluctuaties te zien, als waaraan men de laatste tijden gewoon is geraakt; van 31.50 daalde de koers op 31.— om op 31.25 te sluiten. Yen blijven vast: 1.23 $\frac{3}{4}$. Rupees daarentegen lager: 90 $\frac{3}{16}$. Pesos waren enkele dagen sterk gezocht; de koers kwam op 95 $\frac{1}{2}$. Slot 94 $\frac{1}{2}$. Rio iets luier: 28 $\frac{1}{2}$. Canada 2.49 $\frac{1}{2}$.

De marges voor termijn-Ponden en Dollars werden kleiner. De noteeringen waren tenslotte als volgt: Ponden 1-maands 1— $\frac{1}{8}$, 3-maands 2— $\frac{1}{8}$, Dollars resp. 19—17 en 38—36 onder den contante koers.

LONDEN, 24 MAART 1930.

Gedurende deze berichtperiode was geld eerder gemakkelijk, ofschoon goed bruikbaar op de lagere prijzen, die nu in de markt van kracht zijn. De lage geld- en discontokoersen hebben een buitengewoon stimulerenden invloed op de prijzen voor eerste klas staatsfondsen. Het $4\frac{1}{2}$ pCt. korte bondtype is dan ook al reeds op ongeveer pari aangeland, terwijl de stijging nog voortduurt.

In de discontomarkt werd de verdere verlaging van de Bankrate tot $3\frac{1}{2}$ pCt. een feit, maar, zoodra de verlaging was doorgevoerd, was het nieuwe disconto al weder ineffectief, daar particulier disconto steeds verder inzakte en de nieuwe schatkistpromessen voor $2\frac{3}{16}$ pCt. werden toegewezen.

Hiermede is het Londensche particuliere disconto, hetgeen in jaren niet is gebeurd, op een lager niveau gebracht dan in eenig ander belangrijk geldcentrum. Het kan haast niet uitblijven, dat daarin binnenkort weder een wijziging komt, al behoefte de verandering hier niet belangrijk te zijn.

Algemeen wordt aangenomen, dat het bankdisconto nog verder tot 3 pCt. zal worden verlaagd.

Disconto noteerde heden $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{16}$ pCt.

ONOPGELOSTE HERSTELVRAAGSTUKKEN.

De Youngregeling is na de bekrachtiging van de desbetreffende wetten in Duitschland gelukkig in veilige haven. Niet slechts voor Duitschland zelf, doch ook voor de geheele wereld is dit van een onschatbaar belang. Hoe minder moeilijkheden bij de afwikkeling van de internationale schulden worden ondervonden, des te beter zal het met de volkswelvaart in de verschildende landen gesteld zijn. De Youngregeling is — ondanks alles, wat daartegen in den laatsten tijd in het midden is gebracht — geenszins a priori als onuitvoerbaar te beschouwen en vertoont tegenover de Dawesregeling aanzienlijke verbeteringen.

Wij herinneren er slechts aan, dat de door Duitschland te betalen annuïteiten, die met betrekking tot de bijdrage van de Rijksschatkist onbepaald in aantal waren, thans zijn gelimiteerd, zij het dan ook over een langen tijdsduur en met het jaar 1988 als eindtermijn; de annuïteiten zijn inzonderheid in de eerste jaren drastisch verlaagd tegenover die van de Dawesregeling; de transfertregeling is veel vergemakkelijkt en in Duitschlands voordeel gewijzigd; de Internationale Bank (B.I.S.) zal het Deutsche crediet in de wereld belangrijk kunnen steunen; en *last not least*, Duitschland heeft feitelijk zijn politieke en financieele zelfstandigheid herkregen. Tegenover al deze voordeelen weegt de splitsing van de annuïteit in een onbeschermd deel van 660 millioen R.M. en een beschermde rest niet zwaar; eerstgenoemd bedrag toch zal Duitschland, als zich geen zeer buitengewone en geheel onvoorzienne omstandigheden voordoen, steeds kunnen opbrengen.

De politieke en economische voordeelen van de Youngregeling zijn voor Duitschland dus inderdaad aanzienlijk. Maar zij zijn dat ook voor de rest van de wereld, niet alleen wegens de mogelijkheid om een deel van de reparatieschuld te mobiliseeren, hetgeen meer speciaal een belang voor de crediteurenstaten is, doch vooral, omdat alles, wat ertoe kan bijdragen den oorlog te liquideeren en de storingwekkende internationale schulden te verminderen, aan de geheele gemeenschap ten goede komt. Er is dan ook reden tot verheugenis, dat de Youngregeling niet is gestrand.

Zijn wij er thans echter? Deze vraag zou men slechts bevestigend kunnen beantwoorden, wanneer Duitschland de vereischte betalingen zonder eenige verdere moeilijkheid zou kunnen bewerkstelligen en wanneer de ontvangst daarvan door de crediteuren zonder eenig bezwaar zou kunnen plaats vinden. Er rijzen hier echter in beiderlei opzicht een aantal netelige vraagstukken, en naarmate de oplossing daarvan in de praktijk moeilijker zal blijken, wordt de kans grooter dat de als „definitief” aangekondigde Youngregeling aan eene herziening zal worden onderworpen.

Wij schreven hierboven, dat de Youngregeling geenszins a priori als onuitvoerbaar is te beschouwen. Wat Duitschland betreft, kan men erop wijzen, dat volgens de schattingen van het Statistische Reichsamt het Deutsche volksinkomen de laatste jaren een zeer bevredigende ontwikkeling heeft getoond. Het beliep in de jaren 1925 tot 1929 onderscheidenlijk 54.3 milliard, 56.3 milliard, 62.0—62.5 milliard, 68.0—69.0 milliard en 69.0—71.0 milliard R.M. Tegenover deze getallen schijnt een annuïteit, beginnend met 1.708 millioen R.M. in 1930/1 en oplopend tot 2.429 millioen R.M. in het 37ste jaar om daarna belangrijk te dalen, niet ondragelijk. Dit is ook van Deutsche zijde meermalen toegegeven.¹⁾

De vraag is echter in de eerste plaats, op welke wijze Duitschland aan zijn schulden kan voldoen en welke maatregelen in het Deutsche economisch leven getroffen moeten worden om de betaling der schulden

¹⁾ Wij verwijzen in dit verband bijv. naar de belangrijke en van groote objectiviteit getuigende brochure van Prof. Sven Helander, getiteld „Wie ist der Youngplan erfüllbar?” (Verlag der Hochschulbuchhandlung Kriese & Co., Nürnberg 1929).

INHOUD.

	Blz.
ONOPGELOSTE HERSTELVRAAGSTUKKEN door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	280
De situatie in de kunstzijde-industrie door H. M. H. A. van der Valk	282
De belastingdruk op de inlandsche bevolking in de buitengewesten II (Slot) door Mr. D. J. Hulshoff Pol.	283
De politiek der financieringsmaatschappijen door Mr. Fr. W. Fischer	285
De Rijksmiddelen	287
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het Deutsche bank-disconto door Dr. Carl Krämer	289
MAANDOIJFERS:	
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	290
Postcheque en Girodienst	290
Overzicht der Rijksmiddelen	291
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	291—298
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

te verzekeren. In het algemeen kan men zeggen, dat Duitschland op twee wijzen betalen kan: het kan vooreerst goederen aan het buitenland leveren of diensten aan het buitenland bewijzen, en het kan in de tweede plaats leenen in het buitenland en uit het provenu dezer leeningen de schulden aan het buitenland voldoen. Men weet, dat tot dusverre de tweede weg werd bewandeld en dat het slechts aan het buitenlandsche crediet te danken was, dat de Dawesbetalingen behoorlijk konden worden voldaan.

Reeds een enkele blik op de ontwikkeling der Deutsche handelsbalans leert, dat weliswaar de Deutsche uitvoer in de laatste jaren belangrijk is gestegen, doch dat het, afgezien van het jaar 1926, dat als malaisejaar een sterke invoervermindering vertoonde en daardoor een ietwat abnormaal karakter droeg, nog slechts in het jaar 1929 mogelijk is geweest tot een actieve handelsbalans te komen. Enkele cijfers betreffende den vóór- en na-oorlogstijd doen wij hier volgen:

Duitschlands „Spezialhandel”
(inclusief „Sachlieferungen” op reparatierekening,
maar zonder goud en zilver) in 1000 G.M.

Jaar	Invoer	Uitvoer	Uitvoersaldo + of —	pCt. Invoer gedekt door Uitvoer
1911	9.705.661	8.105.063	— 1.599.598	83.5
1912	10.691.750	8.956.800	— 1.734.950	83.8
1913	10.769.686	10.097.234	— 672.452	93.8
1923	6.149.729	6.102.318	— 47.411	99.2
1924	9.082.816	6.673.647	— 2.409.169	73.5
1925	12.362.055	9.305.497	— 3.062.558	75.3
1926	10.001.443	10.414.459	+ 413.016	104.1
1927	14.228.061	10.801.053	— 3.427.008	75.9
1928	13.995.000	12.298.896	— 1.696.104	87.9
1929	13.434.588	13.482.157	+ 47.569	100.3

(Ontleend aan: Memorandum sur le Commerce International et sur les Balances des Payements, 1912—1926 en 1913—1927, en aan de Bulletin Mensuel van den Volkenbond).

Een recente publicatie van de Reichs-Kredit-Gesellschaft te Berlijn geeft de volgende schatting omtrent de samenstelling van Duitschlands betalingsbalans in 1929, waaruit blijkt, dat zelfs in het jaar 1929, waarin een actiefsaldo in den goederenuitvoer werd bereikt, ongeveer evenveel van het buitenland is geleend als noodig was voor de reparatiebetalingen¹⁾. (Zie blz. 281, 2e kolom).

Voorloopig is Duitschland dus zeker nog aangevoerd op leenen in het buitenland voor de betaling van de herstelschuld, want een vermeerdering van den uitvoer kan niet van vandaag op morgen worden doorgevoerd.

Tegen deze methode van betaling aan het buitenland worden in Duitschland groote bezwaren geopperd. Geschiedt de betaling met behulp van kort crediet, zoo leidt dat wel tot eenig uitstel, doch het brengt Duitschlands betalingsbalans in een positie van labiel evenwicht, hetgeen bij beroeringen

¹⁾ De cijfers van den Deutschen handel wijken een weinig af van die, welke in de Volkenbondspublicaties voorkomen, doch van veel belang is zulks niet.

van economischen of politieken aard gevaren met zich kan brengen; en in elk geval eischt het korte crediet binnen niet te langen tijd consolidatie. Als de leening in het buitenland den vorm heeft van obligaties, zoo stelt men de definitieve betaling eveneens uit, maar nu voor langere periode. Zonder gevaar is ook dit laatste niet, want als het geleende geld niet gebruikt is om Duitschlands productiecapaciteit in de uitvoerbedrijven op doelmatige wijze op te voeren — hetgeen gelijk men weet, bij tal van Deutsche leeningen minst genomen problematiek is — worden de lasten tegenover het buitenland verzwaaard in plaats van enkel verschoven. Geschiedt de kapitaalverstrekking door het buitenland in den vorm van aandeele, dan heeft men de jaarlijksche betaling gereduceerd tot het dividend en is er dus in zooverre zeker verlichting. Doch ook dan heeft men in Duitschland veelal bezwaren tegen deze wijze van afdoening der schuld, omdat men vreest, dat een zekere „Ueberfremdung” van het Deutsche bedrijfsleven door het buitenlandsch kapitaal er het gevolg van zal zijn. De gevaren van deze „Ueberfremdung” zullen o.i. overigens vrij gering zijn, omdat immers de buitenlandsche deelnemer als regel belang heeft bij het gedijen der Deutsche ondernemingen, waarin hij eenig aandeel heeft. Nationale gevoelens echter en mogelijk ook de vrees voor een belangenconflict tusschen buitenlandsch kapitaal en Deutschen arbeid, liggen, naar men mag aannemen, aan deze angst voor kapitaalimport in den vorm van plaatsing van aandeele ten grondslag.

Hoe dit zij, men mag verwachten, dat de Deutsche economische politiek er in het algemeen op gericht zal zijn om kapitaal-import door meer goederen-uitvoer overbodig te maken. Daartoe zal dan echter noodig zijn een concentratie van alle daartoe verkrijgbare krachten in de uitvoerbedrijven. Dit veronderstelt een uiterste soberheid bij de Overheid, een inperking van de consumptie der bevolking ten aanzien van niet strikt noodige levensbehoeften, hoogst-mogelijke rationalisatie van het bedrijfsleven en van de economische en sociale politiek der Overheid. Onmogelijk is dit alles niet. Prof. Helander heeft b.v. in zijne hierboven aangehaalde brochure opgemerkt, dat het gebruik van bepaalde genotmiddelen als brandewijn, bier en tabak, inclusief de belasting, thans een bedrag van 8 milliard R.M. van de bevolking in beslag neemt en dat bezuiniging op het gebruik van deze goederen met ongeveer een vierde deel een bedrag van circa 1½ milliard zou vrijmaken, welke koopkracht ter beschikking van het buitenland gesteld zou kunnen worden. Door hem en door anderen is gewezen op de mogelijkheid van bezuiniging en rationalisatie in de staatshuishouding, op de geweldige bedragen, die in de afgelopen jaren voor woningbouw zijn besteed, op de talrijke mogelijkheden om de handels- en verkeerspolitiek te fundeeren op een minder protectionistische en economisch gezondere basis.

Onnoodig echter te zeggen, dat *bezwaren van psychologischen en socialen aard* in een sterk protectionistisch land als Duitschland, waar bovendien de sociale verhoudingen tegenover den voor-oorlogstijd zeer zijn verschoven en waar de last der herstelbetalingen zal drukken op generaties die in toeneemende mate zullen bestaan uit menschen, die aan den wereldoorlog part noch deel hebben gehad, zich bij doorvoering van zulk een programma zeer sterk zullen doen gevoelen.

Wat er uit deze verschillende krachten zal resulteren, is niet te voorspellen. Vermoedelijk is men er niet al te ver van af, wanneer men aanneemt, dat de herstel schulden zullen worden betaald zoowel uit kapitaalverstrekking door het buitenland, als door stijgenden uitvoer, waarbij mogelijk de eerste factor geleidelijk in beteekenis zal afnemen.

Als dan echter de Deutsche uitvoer, resp. de beteekenis der door Duitschland aan het buitenland bewezen diensten stijgt, zoo zal deze zich uiten in een heviger worden van Deutsche concurrentie op buiten-

Duitschlands betalingsbalans in 1929
(in miljarden R.M.)

Activa.		Passiva.	
I. Loopende posten:		I. Loopende posten:	
1. Uitvoer (zonder goud en zilver)	12.80	1. Invoer (zonder goud en zilver)	13.60
2. Reparatie:		2. Reparatiebetalingen (met reductie volgens Young-plan)	2.37
a) „Sachlieferungen”	0.90	3. Rentebetaling per saldo	0.86
b) binnenland	0.07	4. Saldo migratiebeweging	0.07
3. Saldo wegens aan het buitenland bewezen diensten	0.36	II. Eenmaal voorkomende posten:	
II. Eenmaal voorkomende posten:		1. Goudafgifte R.B.	0.47
1. Goudafgifte R.B.	0.47	2. Amerik. liquidaties	0.27
2. Amerik. liquidaties	0.27	3. Kapitaalimport:	
3. Kapitaalimport:		a. lange leeningen	0.35
a. lange leeningen	0.35	b. korte credieten aan het Rijk	0.21
b. korte credieten aan het Rijk	0.21	c. andere korte credieten (sluitpost)	1.72
c. andere korte credieten (sluitpost)	1.72		
	17.15		17.15

landsche markten. Dat opent voor het tot rust komen van den handelspolitieken strijd in en buiten Europa voor de naaste toekomst weinig behagelijke perspectieven. En ook als de Deutsche uitvoer zou bestaan uit productiebehoeftigheden voor zg. „nieuwe” landen, ten aanzien waarvan men zekere verwachtingen koestert van de credietverleening door de B.I.S., dan nog zullen andere landen de Deutsche activiteit hevig gevoelen, aangezien zij er immers niet minder dan Duitschland op gebrand zullen zijn om zulke landen van het noodige te voorzien, en het slechts noode zullen aanzien, dat Duitschland daar vasten voet verkrijgt.

Alles wijst er dus op, dat niet slechts het probleem, hoe Duitschland behoorlijk zal kunnen betalen, maar ook het „Empfangsproblem” nog verre van opgelost is. De eigenaardige toestand doet zich voor, dat groote betalingen, die een land verkrijgt van een oorlogsschuldenaar, een dusdanige beroering in het economisch leven van den crediteur kunnen te weeg brengen, dat het Deutsche geschenk veel weg heeft van het paard van Troje!

Hoe neteliger deze laatste quaestie wordt, des te eerder zal er neiging ontstaan bij de crediteuren-staten om nog verdere reducties te verlenen, dan bij Daves- en Young-regeling reeds is geschied, en het zal uit dat oogpunt voor Duitschland een verstandige politiek zijn om er alles op te zetten de herstel schuld door goederenleveranties en diensten, en niet door buitenlandsche leeningen te bewerkstelligen.

Tenslotte willen wij nog even op een ander onopgelost vraagstuk de aandacht vestigen, t.w. de mogelijkheid van waardeverandering van het geld. Het Daves-rapport behelsde daaromtrent de bepaling, dat de betalingen herzien zouden worden, indien het goud vergeleken bij 1928 meer dan 10 pCt. in waarde zou fluctueeren. In het Young-plan ontbreekt zulk eene bepaling, en velen houden daarom het oog op de B.I.S. gevestigd, welke instelling zou moeten medewerken aan de stabilisatie van het goud. Wij zullen thans op dit laatste punt niet nader ingaan en volstaan met de verklaring, dat zeer zeker bij eendrachtige samenwerking tusschen de B.I.S. en de nationale circulatiebanken het probleem van de stabilisatie der geldwaarde nader tot zijne oplossing kan worden gebracht. Maar voorshands behoort ook deze kant van het herstelprobleem thuis in de rubriek „onopgeloste vraagstukken”.

Men mag dus wel aannemen, dat ook na het inwerkingtreden van de Young-regeling het herstelvraagstuk nog niet als een definitief geregelde zaak kan worden beschouwd, doch dat er nog zooveel moeilijkheden in zitten, dat het wel heel verwonderlijk zou zijn, wanneer deze voor 59 jaar geprojecteerde regeling ongewijzigd tot uitvoering zou worden gebracht.

DE SITUATIE IN DE KUNSTZIJDE-INDUSTRIE.

Het is aan geen twijfel onderhevig, dat de kunstzijde-industrie zich op het oogenblik in een depressie-toestand bevindt. Een scherpe daling van de prijzen, vergeleken met die van begin 1929 en 1928, een productie, die het verbruik verre overtreft, zijn de ken-teekenen, die erop wijzen, dat de toestand in deze industrie verre van rooskleurig is. Het is niet voor het eerst, dat de kunstzijde-industrie met moeilijkheden te kampen heeft, maar de situatie lijkt op het oogenblik al bijzonder ongunstig. Toch moet men zich voor het verkrijgen van een goed inzicht rekenschap geven van de verschillende factoren, die den gang van zaken beïnvloeden en daarbij vooral niet uit het oog verliezen, dat de algemeene toestand van de conjunctuur, waarop vooral Amerika scherp gereageerd heeft, de moeilijkheden schijnbaar nog verscherpt heeft.

De kunstzijde-nijverheid vertoont het typische beeld van een nieuwe industrie, die met veel perspectieven, in het begin enorme winsten heeft gemaakt, wat nieuwe ondernemers aanlokte zich ook op dezen tak van productie toe te leggen. L'histoire se répète, zoo ook in deze industrie. Toen de prijzen zich na de crisis in 1926 snel konden herstellen en in de jaren 1927 en 1928 vrij stabiel bleven, was dit aanleiding voor de oprichting van nieuwe en uitbreiding van reeds bestaande ondernemingen. Daarbij moet men in aanmerking nemen, dat een kunstzijdefabriek direct op een vrij groote capaciteit moet worden ingesteld en de oprichting in verhouding tot den jaarlijkschen omzet een groot kapitaal vereischt. Tengevolge van deze uitbreidingspolitiek is de productiecapaciteit van deze industrie enorm toegenomen. Exacte gegevens hierover staan ons niet ten dienste, maar het volgende overzicht ¹⁾, weergevende de toeneming van het nominale kapitaal van de kunstzijde-industrieën in de verschillende landen van Jan. 1928 tot April 1929 is in dit opzicht zeer illustratief.

Belegd in de kunstzijde-industrie (in 1000 £).

	Jan. '28	April '29	Vermeerdering
Ver. Staten en Canada	45.350	63.000	17.650
Groot-Brittannië	17.500	46.000	28.500
Italië	20.900	22.300	1.400
Duitschland	9.900	11.400	1.500
Frankrijk	8.150	11.350	3.200
Nederland	4.600	7.700	3.100
België	2.100	2.550	450
Zwitserland	1.350	1.450	100
Japan	3.100	4.400	1.300
Alle overige landen	1.700	2.600	900
	114.650	172.750	58.100

Hieruit blijkt een toeneming van het in de kunstzijde-industrie belegde nominale kapitaal van meer dan 50 pCt., waarbij nog in aanmerking genomen moet worden, dat hier geen rekening is gehouden met de reserves. In hoeverre de productie-capaciteit tengevolge van dezen kapitaaltoevloed sedert het begin van 1928 met meer of minder dan 50 pCt. is toegenomen, is niet zonder meer aan te geven, aangezien reeds enkele ondernemingen zijn verdwenen en de uitbreiding van andere is stopgezet.

Niettemin wijzen deze cijfers onmiskenbaar in de richting van een snelle expansie, voor een groot deel in het leven geroepen door een aantal ondernemers, die de winstmogelijkheden zeer overschat hebben. Het spreekt vanzelf, dat tengevolge van deze snelle uitbreiding van het productie-apparaat de voortbrenging in enkele jaren zeer sterk is gestegen.

De onderstaande cijfers over de ontwikkeling van de wereldproductie van kunstzijde bieden dan ook meer houvast voor een inzicht in de expansie van deze industrie. ²⁾

Deze snelle stijging van de jaarlijksche productie als een natuurlijk gevolg van de uitbreiding van de productie-capaciteit heeft niet nagelaten haar invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van het prijsniveau. Hoewel het met het oog op de verschillende soorten kunstzijde niet gemakkelijk is van een gemiddeld prijsniveau te spreken, kan men toch wel aannemen, dat de prijzen in vergelijking met het begin van 1928 32 pCt. en in vergelijking met 1927 ongeveer 30 pCt. zijn gedaald.

* * *

Deze enorme prijsdaling heeft in zooverre een gunstigen invloed, dat zij niet alleen de oprichting van nieuwe en de uitbreiding van reeds bestaande ondernemingen tegenhoudt, maar eveneens medewerkt tot het stopzetten en sluiten van fabrieken, zooals in de

¹⁾ Ontleend aan het tekstnummer van The Commercial van 11 Juli 1929.

²⁾ De cijfers van de productie, evenals die van de consumptie over de jaren 1925, 1926, 1927 en 1928 zijn ontleend aan de publicatie van de Dresdner Bank: „Die wirtschaftlichen Kräfte der Welt“. De productiecijfers van 1929 zijn verkregen door raadpleging van jaarverslagen, officieele publicaties en tijdschriften over kunstzijde-aangelegenheden. Daar ons niet bekend is, uit welke bronnen de cijfers van de Dresdner Bank afkomstig zijn, bestaat de mogelijkheid, dat de cijfers van 1925, 1926, 1927 en 1928 en die van 1929 geen eenheid vormen. Hetzelfde geldt voor de consumptiecijfers, die voor 1929 berekend zijn uit de grootte van de productie en van den in- en uitvoer van de verschillende landen.

	Productie.					Consumptie.				
	1925	1926	1927	1928	1929	1925	1926	1927	1928	1929
	(in mill. K.G.)									
Duitschland	11.8	13.0	18.2	23.8	19.5	10.0	13.3	23.2	26.1	20.3
Gr. Britt. & Ierland	12.7	11.6	17.6	22.9	25.6	14.6	9.8	14.9	18.9	22.9
Frankrijk	6.5	9.1	12.7	18.4	22.4	6.9	9.1	8.3	14.3	16.8
België	5.0	6.0	7.4	8.8	7.2	1.9	3.2	4.3	5.2	5.0
Nederland	4.0	6.5	7.3	9.0	9.5	1.3	1.5	1.1	2.2	2.1
Italië	14.0	17.0	22.8	22.9	28.5	6.2	6.1	7.0	6.3	11.6
Overig Europa	6.2	8.2	10.7	12.7	14.8	7.7	9.3	15.5	18.4	17.9
Europa	60.2	71.4	96.7	118.5	127.5	48.6	52.8	74.3	91.4	96.6
Vereenigde Staten	23.5	28.8	34.3	45.3	59.1	29.1	35.2	42.5	52.2	66.2
Canada	0.6	1.1	1.3	1.9	2.2	1.6	1.9	2.2	2.8	3.3
Overig Amerika	—	—	0.2 ¹⁾	0.4 ¹⁾	0.4	1.0	1.1	1.6	1.9	2.6
Amerika	24.1	29.9	35.8	47.6	61.7	31.7	38.2	46.3	56.9	72.1
Japan	1.4	2.5	4.8	7.5	10.5	1.8	4.0	5.2	7.6	10.8
Britsch-Indië	—	—	—	—	—	1.2	2.6	3.4	3.5	3.5
China	—	—	—	—	—	1.6	2.6	5.0	5.0	7.2
Azië	1.4	2.5	4.8	7.5	10.5	4.6	9.2	13.6	16.1	21.5
Afrika ²⁾	—	—	—	—	—	0.2	0.2	0.3	0.4	0.4
Australië ³⁾	—	—	—	—	—	0.5	0.6	1.0	1.0	1.8
Wereld	85.7	103.8	137.3	173.6	199.7	85.6	101.0	135.5	165.8	192.4

¹⁾ Brazilië. ²⁾ Egypte. ³⁾ Australië; volgens officieele opgaven. Fiscaaljaar eindigt 30 Juni.

laatste maanden reeds is voorgekomen. Hoe vlugger dit proces werkt, hoe sneller de terugkeer tot normale toestanden verwacht kan worden. Vooral bij de huidige prijzen is de toestand uiterst moeilijk voor de nieuwe ondernemers. Immers, zij hebben hun productie waarschijnlijk ingesteld op prijzen, die nu aanzienlijk lager zijn dan die, waarop zij hun calculaties gebaseerd hebben.

Bovendien zal in nieuwe ondernemingen de kostprijs in het begin vrij hoog zijn, terwijl het ontbreken van of het geringe bedrag aan reserves van bijzondere beteekenis is met het oog op het gevaar van illiquiditeit. Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat indien de ongunstige toestand voorloopig blijft aanhouden, verschillende ondernemingen gedwongen zullen worden te liquideeren. Van bijzonder belang is in dit opzicht de situatie in Engeland, waar de hoge invoerrechten de opkomst van vele nieuwe fabrieken heeft begunstigd. Mocht Minister Snowden besluiten tot afschaffing of verlaging der rechten op kunstzijde en de toestand zich inmiddels niet verbeteren, dan zal in dit land, waar, begunstigd door de hoge invoerrechten, in de laatste jaren vele nieuwe ondernemingen zijn opgericht, de industrie voor een ware krachtproef worden gesteld.

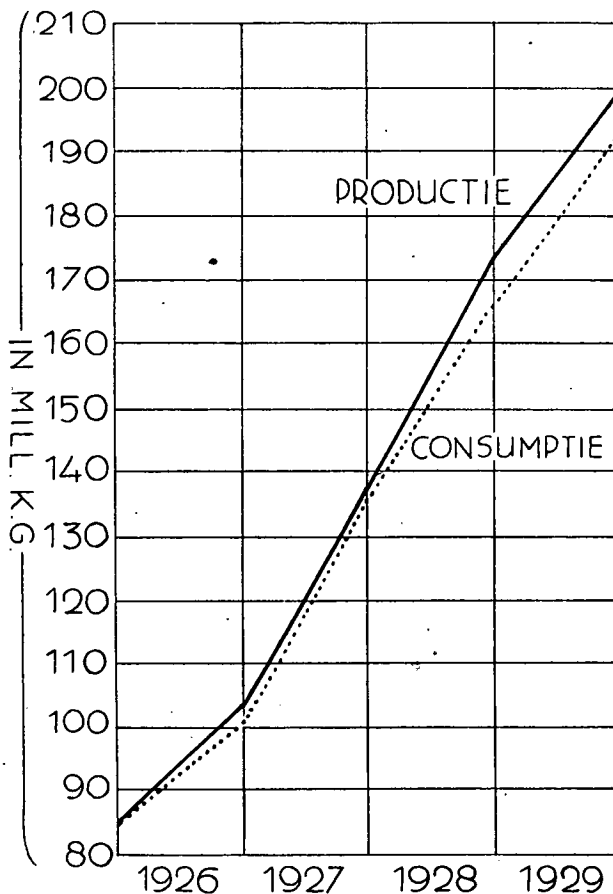
* * *

Al mogen de moeilijkheden op het oogenblik groot zijn en vooral bepaalde ondernemingen treffen, dit wil niet zeggen, dat de toestand van deze industrie als geheel zeer onbevredigend is. Weliswaar ondervindt de kunstzijde-industrie momenteel de nadeelige gevolgen van een zeer laag prijsniveau, toe te schrijven aan een te groote productie-capaciteit, maar daartegenover staan zeer bemoedigende vooruitzichten. De belangrijkste van deze is de constante toeneming van het verbruik, zooals nevenstaande cijfers ten duidelijkste illustreeren (zie de tabel en noot 2 op blz. 282).

Met vrij groote zekerheid mag men aannemen, dat de consumptie in de toekomst zal blijven toenemen, al bestaat de kans, dat zij door den algemeenen conjunctuurteruggang tijdelijk niet dat peil zal bereiken, als onder normale omstandigheden het geval zou zijn. Het valt echter niet te ontkennen, dat de kunstzijde vele mogelijkheden biedt, vooral indien de kwaliteit verbetert, maar toch doet men goed zich voor overdreven verwachtingen te hoeden en zich vooral niet te laten verblinden door mogelijkheden op *korten termijn*. De huidige depressie is het beste bewijs, wat de gevolgen zijn van een te sterk doorgevoerd optimisme.

Eveneens is het niet mogelijk zelfs bij benadering aan te geven, wanneer een evenwicht zal intreden. Dat men een herstel kan verwachten is zeker, daar de huidige crisis haar ontstaan te danken heeft aan een productie, die zich in eene sneller tempo heeft ontwikkeld dan de consumptie. De nevenstaande grafiek laat dit in een oogopslag zien. Zelfs al zou de consumptie stabiel blijven, dan zal niettemin op den duur een nieuw evenwicht tusschen beide tot stand komen, hetzij tengevolge van een gedwongen of een vrijwillige vermindering van de productie. Maar een stabiliteit in de consumptie is niet te verwachten. Het verbruik van kunstzijde neemt niet alleen absoluut, maar ook in verhouding tot het wereldverbruik van textielgoederen toe. Bovendien verbetert de kwaliteit voortdurend, waardoor nieuwe toepassingsmogelijkheden zich voordoen, terwijl de momenteel lage prijzen eveneens een stimulerenden invloed op de consumptie uitoefenen.

Een dergelijk proces uit zich echter eerst op den *langen* duur en al biedt de kunstzijde-industrie als geheel ongetwijfeld mooie vooruitzichten, dit neemt niet weg, dat over het tijdstip van herstel met zekerheid niets valt te zeggen. Want een opleving is naast de ontwikkeling van de consumptie in de eerste plaats afhankelijk van den omvang van de productie-inkrimping. Het verdwijnen van de zwakste onderne-

mingen en het sluiten van fabrieken werken vanzelfsprekend in de richting van een nieuw evenwicht. Maar aan den anderen kant moet men niet uit het oog verliezen, dat de kunstzijde-industrie met een groot vast kapitaal werkt. Een daling van de prijzen houdt weliswaar uitbreiding tegen, maar heeft tevens de tendens om de reeds in gebruik zijnde capaciteit in die mate te benutten, dat daardoor een stijging van den kostprijs wordt voorkomen. Daarom is de factor van een inkrimping van de productie niet te hoog aan te slaan en is het verdwijnen van de zwakste ondernemingen van meer belang. Naast de genoemde factoren, is ook die van den onzichtbaren voorraad van beteekenis. Gezien het feit, dat de afzetmoeilijkheden zich den laatsten tijd verscherpt hebben, wat o.a. tot uiting komt in de prijsdaling en dat, zooals wij reeds gezien hebben, verschillende ondernemingen wel gedwongen zijn haar productie-capaciteit vrijwel op peil te houden, mag men veilig aannemen, dat de voorraden aanzienlijk zijn toegenomen.

Niettemin vormt de huidige depressie een stimulans voor de verbetering van de productie en de rationalisatie van de bedrijven. Het zal naderhand wellicht blijken, dat de ondernemingen, die de beste kwaliteiten voortbrengen en een relatief lagen kostprijs hebben van de depressie de minste nadeelen hebben ondervonden.

H. M. H. A. VAN DER VALK.

DE BELASTINGDRUK OP DE INLANDSCHE BEVOLKING IN DE BUITENGEWESTEN.

II (Slot).

Uit het ingesteld onderzoek is dus gebleken, dat de Inlandsche bevolking in de Buitengewesten niet onder een te zwaren belastingdruk gebukt gaat, doch dat deze op zichzelf niet overmatige druk niet overal gelijk over de belastingplichtigen is verdeeld.

Deze conclusie heeft den rapporteur gebracht tot het voorstellen van maatregelen, welke de ongelijkheid in de belastingplicht, waar zij voorkomt, zooveel mogelijk moeten wegnemen. Daarnaast zijn echter ook

andere maatregelen in beschouwing genomen, die tot vermindering van den druk in het algemeen kunnen leiden, omdat, geheel afgezien van de vraag of het onderzoek tot het inzicht leidde, dat er behoefte aan bestaat, daarvoor reeds lang bij de politici en de belastingtechnici belangstelling bestond.

Een bijzonder belangrijke kwestie is de vraag, of er aanleiding bestaat om het thans geldende belastingvrije minimum der inkomstenbelasting ten bedrage van f 120.— te verhoogen. Hierover is in de laatste jaren heel wat te doen geweest. De Minister van Koloniën dacht, bij de behandeling der ontwerp-Indische begrooting voor 1925 in de Tweede Kamer, aan een verhooging tot f 180.—, maar hiervoor voelde de Indische Regeering niets, omdat deze betrekkelijk geringe minimumverhooging volstrekt onvoldoende was voor een algemeene verlichting van belastingdruk, terwijl een meer aanmerkelijke verhooging van het minimum den druk wèl behoorlijk zou verlichten, doch aan de schatkist te veel geld zou kosten. Zoo bleef men den ouden toestand handhaven, en nòch het voorstel Meijer Ranneft—Huender om voor enkele groote steden de grens te verhoogen tot f 300.—, nòch de wensch van Volksraadsleden om in Indië over de geheele linie het minimum te stellen op f 300.—, en het tevens voor enkele steden op een nòg hooger bedrag te bepalen, vermocht verandering teweeg te brengen.

Evenwel bleef de kwestie brandende en heeft de Regeering ter oplossing van de moeilijkheden een voorloopig plan in overweging genomen, waarbij o.m. het minimum voor *niet* uit grondbezit verkregen inkomsten zou worden verhoogd tot f 300.—, doch voor de wèl aan den grond ontleende inkomens op de thans nog algemeen geldende hoogte van f 120.— zou worden gehandhaafd. Dit stelsel berustte op de overweging, welke ook aan de tegenwoordige ordonnantie op de inkomstenbelasting ten grondslag ligt, n.l. dat een inkomen uit kapitaalbezit (en dat beteekent voor de Inlandsche bevolking grondbezit, omdat het eenige kapitaal, dat de Inlanders bezitten, practisch enkel uit grond bestaat), zwaarder mag worden belast dan dat, hetwelk uit arbeid wordt verkregen. Volgens deze opvatting immers is degene, die inkomen verkrijgt uit eigen kapitaal, er economisch vanzelf beter aan toe dan degene, die het als het ware elken dag opnieuw verdienen moet door eigen arbeid en daarbij onderworpen is aan de wisselvalligheden van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

Het is nu voor de Buitenbezittingen gebleken, dat een verlichting van den belastingdruk door evenbedeelde verhooging van het belastingvrije minimum voor niet uit grond verkregen inkomsten, op zichzelf al niet noodzakelijk geacht moet worden: het onderzoek heeft immers uitgewezen, dat de inkomstenbelasting, evenmin als het geheele samenstel der belastingen, in de Buitenbezittingen drukkend is.

Het zeer vaak vernomen, ook door de Indische Regeering meermalen naar voren gebrachte argument, dat een verhooging van het minimum het voordeel heeft, dat de belastingautoriteiten daardoor ontheven worden van den tijdroovenden en naar verhouding weinig financieel resultaat gevenden aanslag en inning ten aanzien van het geldelijk minst krachtige deel der bevolking, heeft voor de Buitenbezittingen slechts zeer betrekkelijke waarde. De reden ligt hiervan in specifiek Indische toestanden, die zoo geheel anders zijn dan de Europeesche. De belastingheffing, óók van de minst draagkrachtigen onder de bevolking, heeft namelijk, zooals de ervaring sinds lang heeft bewezen, voor de Indische Regeering dit onschatbare voordeel, dat daardoor een voortdurend contact met de bevolking wordt gehouden en beter inzicht wordt verkregen in de bij de bevolking heerschende toestanden. Dit argument moge in Westersche ooren vreemd klinken, een feit blijft het, dat de ambtenaren van het Binnenlandsch Bestuur, die met de belastinginning van de Inlandsche bevolking zijn belast, daardoor in

veel nauwere relatie met deze bevolking blijven dan anders het geval zou zijn. Deze nauwere relatie moge niet van den aangenaamsten aard zijn — belastinginning is voor geen van beide daarbij betrokken partijen plezierig werk —, onmiskenbaar is het, dat zij in politiek opzicht van veel nut is voor de Overheid. Ook op grond hiervan schijnt een verhooging van het belastingvrije minimum als vorenbedoeld niet raadzaam.

Daarbij komt nog een andere overweging. In vele streken (o.a. Atjeh en Celebes) beschouwt de bevolking belastingheffing als een volstrekt onmisbaar uitvloeisel van het Regeeringsgezag. Waar nu in deze streken bepaalde lagen der bevolking door de verhooging van het inkomen zouden vrijkomen van de inkomstenbelasting, zouden de betrokkenen dit aldus opvatten, dat de Regeering vrijwillig afstand deed van haar gezag. Op deze wijze zouden de betrokkenen des te meer geloof hechten aan de voorspellingen van agitatoren, dat de onafhankelijkheid van het volk in aantocht zou zijn. Een dergelijke loop van zaken moet natuurlijk worden voorkomen.

Doch ook zuiver economische redenen doen de doorvoering van een verhooging van het belastingvrije minimum minder aanbevelenswaardig toeschijnen. De belastingheffing over een zoo groot mogelijk gedeelte van de bevolking zal de overgang van de primitieve productenhuishouding naar een geldhuishouding in hooge mate bevorderen. Daarenboven is een verhooging van het belastingvrije minimum alleen voor niet uit grond verkregen inkomsten een tenachterstelling van grondbezit bij arbeid en als zoodanig in de Buitenbezittingen uit den booze. In tegenstelling immers tot Java, waar de grond moeilijk te verkrijgen en duur is, doch de arbeidskrachten wegens overbevolking overvloedig en goedkoop zijn, is in de Buitenbezittingen de grond gemakkelijk te krijgen en wordt hij naar verhouding lager gewaardeerd dan de arbeidskrachten, waaraan een groot tekort bestaat. Is dus op Java een zwaardere belasting van den grond vergeleken bij arbeid verdedigbaar, in de Buitenbezittingen is dit niet het geval; de grondbezitter, die er volstrekt niet in hooger aanzien staat dan de arbeider, zou terecht over onbillijke behandeling kunnen klagen, als voor hem het belastingminimum lager zou zijn dan voor dien arbeider.

Tenslotte spreken ook financieele redenen een woordje mee. Een doorvoering van de minimumverhooging zou het land onmiskenbaar op een belangrijke derving van inkomsten komen te staan. Maar ruïneus zou zij blijkens het ingestelde onderzoek zijn voor tal van zelfbesturen, die het juist van de lagere categorieën van belastingplichtigen moeten hebben. Zoo schat de Gouverneur van Celebes de gevolgen, die de maatregel voor de zelfbesturen in zijn gebied zou hebben, op een verlies van minstens 70 pCt. van het totaal inkomen van deze zelfbesturen en daardoor op een volkomen verlies hunner zelfstandige huishouding, hetgeen politiek bedenkelijk zou zijn.

Uit al deze argumenten blijkt dus wel dat tegen eene verhooging van het belastingvrije minimum, ook al wordt dit alleen toegepast op niet uit den grond verkregen inkomens, verschillende zeer ernstige bezwaren bestaan.

Wat de heerendiensten betreft, wordt in het rapport uitgegaan van een systeem, waarbij regelmatig in steeds meer nieuwe gebieden de heerendiensten worden opgeheven: een stelsel dus van geleidelijke en regionale afschaffing. De vraag is nu alleen maar of deze afschaffing gepaard zal gaan met een heffing van belasting, bijv. een wegenbelasting, waardoor het Land voor schade gevrijwaard zal worden, dan wel of bedoelde afschaffing zonder eenige compensatie zal geschieden. Het laatste schijnt het meest redelijk, omdat een wegenbelasting als vorenbedoeld het nadeel heeft, dat niet alleen de vroegere dienstplichtigen haar zouden moeten voldoen, doch ook anderen, die nimmer iets met de heerendiensten

te maken hadden gehad, bijv. contractanten en personen bij ondernemers van landbouw, mijnbouw, handel en nijverheid in vasten dienst en tevens op gronden of in woningen hunner werkgevers gevestigd, op passers, schrijvers, klerken, onderwijzers en dergelijk lager Overheids- en (Inlandsch-) gemeentepersoneel, de mindergegoeden der tot nu toe uit hoofde van hunnen landaard van heerdienst vrijgebleven personen, enz.

Van de personeele belasting is gebleken, dat zij, hoewel op zichzelf weinig drukkend, door haar Westersch karakter slecht door de bevolking wordt begrepen en daarom verre van populair is. De beste oplossing is daarom gelegen in een radicale opruiming van deze belasting voor zoover de Inlandsche bevolking betreft.

De slachtbelasting drukt in de meeste gewesten van Sumatra zóó ongelijk op runderen enerzijds en buffels anderzijds, dat het noodzakelijk is een meer gelijkmatige verdeling van lasten door te voeren. In deze gewesten worden de runderen naar verhouding veel te zwaar belast (bijv. in Palembang 60 pCt., in Djambi 123 pCt. meer dan buffels) en door een belangrijke tariefwijziging zal aan deze onbillijkheid een eind moeten komen. In enkele andere gewesten (bijv. Celebes) zal het tarief, zoowel voor runderen als voor buffels moeten worden verlaagd, in andere (Benkoelen en Djambi) weer billijkheidshalve moeten worden verhoogd.

Een zeer belangrijke kwestie is nog de dubbele belasting welke ten aanzien van sommige landbouwvoortbrengselen bestaat, omdat zoowel inkomstenbelasting (c.q. landrente) van den betrokken belastingplichtige wordt geheven, als uitvoerrecht op de door hem gewonnen landbouwproducten, zooals rubber, copra, sago, rotan, peper, pinang. Zoowel in den Volksraad als in de Staten-Generaal is over deze dubbele belasting, welke door verschillende politici als onbillijk wordt beschouwd, zeer veel te doen geweest. Uit het thans ingestelde onderzoek is gebleken, dat de druk van de inkomstenbelasting (c.q. landrente) waarschijnlijk nagenoeg overal beneden het als normaal beschouwde percentage van 4 pCt. van het inkomen uit grondbezit blijft en dat mede in verband daarmee bedoelde dubbele belasting tenslotte een matig percentage van het volksinkomen opeischt. Aangezien evenwel tusschen de streken, waar de dubbele belasting bestaat en andere, waar de voornaamste exportvoortbrengselen niet met een uitvoerrecht zijn belast, onmiskenbaar verschil in belastingdruk heerscht, is het wel wenschelijk om den druk meer gelijk te maken door in eerstbedoelde gebieden de inkomstenbelasting te verlagen en de landrente te heffen volgens een lagere maatstaf. Evenwel spreekt het vanzelf, dat de schatkist hierdoor inkomsten zal derven en om dit gemis weer goed te maken zal het aanbeveling verdienen om andere exportproducten van de bevolking met een uitvoerrecht te gaan belasten. De exportgewassen zullen, om daarvoor in aanmerking te komen, moeten voldoen aan verschillende vereischten. Het betrokken uitvoerrecht zal namelijk over een lange reeks van jaren een betrekkelijk belangrijke en niet te onvaste bate aan de schatkist moeten verzekeren, voorts baten behooren te treffen, welke bij directe belasting niet ten volle binnen het bereik van den fiscus vallen en tenslotte door de tol-ambtenaren zonder veel formaliteiten en dus zonder hooge perceptiekosten te innen zijn. Van de tot dusverre nog niet door uitvoerrecht getroffen bevolkingsproducten zijn alleen koffie, pinang, gambir, maïs en kapok van dien aard, dat zij in bepaalde streken in voldoende mate worden gewonnen om een behoorlijke bate voor de schatkist op te leveren. Van al deze artikelen blijkt tenslotte alleen koffie zoodanig te zijn, dat het daarop te heffen uitvoerrecht ook aan de andere voorwaarden voldoet. Invoering van een uitvoerrecht op koffie verdient dus alleszins aanbeveling.

Het ingestelde onderzoek bevestigt de reeds sinds

jaren opgedane ervaring, dat de uitvoerrechten in Indië ondanks tegengestelde beweringen van de tegenstanders, eenvoudig niet meer te missen zijn. Zij zijn ook ethisch gerechtvaardigd, omdat zij in een land, waar van een nauwkeurigen aanslag in de directe belastingen, speciaal de inkomstenbelasting (c.q. landrente), bij de Inheemsche bevolking geen sprake kan zijn, een nuttig complement vormen, waardoor inkomsten worden getroffen, die in de gegeven omstandigheden aan de inkomstenbelasting (c.q. landrente) ontgaan. Daarom kan men zonder overdrijving zeggen, dat de verschillende uitvoerrechten in het samenstel der Indische belastingen, hun vaste plaats hebben gekregen.

Uit het vorenstaande blijkt dus, dat slechts eenige, en dan nog weinig belangrijke, wijzigingen in het thans geldend Indisch belastingstelsel urgent moeten worden geacht.

Mr. D. J. HULSHOFF POL.

's-Gravenhage.

DE POLITIEK DER FINANCIERINGSMAATSCHAPPIJEN

Een overhaast oordeel.

Onder de velen, die zich geroepen achten, over het afbetalingsstelsel te schrijven, is het aantal der uitverkorenen niet groot. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat de economische wetenschap, door ervaring in andere dingen voorzichtig geworden, voorloopig ten aanzien van dit verschijnsel een discreet stilzwijgen in acht neemt, in afwachting, dat er uit de praktijk voldoende gegevens beschikbaar komen om het systeem op zijn werkelijke waarde te kunnen toetsen.

Groot is daarentegen het aantal dergenen, die meenen, zonder voldoende voorafgaande studie een oordeel over dit stelsel te kunnen uitspreken, en waar dit oordeel in de meeste gevallen zoo niet geheel dan toch in hoofdzaak afkeurend pleegt te zijn, noodzaakt dit de belanghebbenden, zich te weer te stellen.

Het zou natuurlijk allerminst juist zijn, te beweren, dat er aan het afbetalingsstelsel geen fouten kleven, en dat het niet tot misbruiken aanleiding kan geven. Maar, zooals een Amerikaansch schrijver eens heeft opgemerkt, het feit dat er ongelukkige huwelijken bestaan, is op zichzelf nog geen reden om over het huwelijk als instelling den staf te breken. Dat zou eerst het geval zijn, als de ongelukkige huwelijken regel in plaats van uitzondering werden. En zoo is het ook met het afbetalingsstelsel. Degenen, die het bestrijden, verliezen dit maar al te zeer uit het oog. Zij nemen eenige gevallen uit de praktijk, waarin het noodlottig gewerkt heeft, en stellen het nu voor alsof die gevallen kenmerkend voor het stelsel zijn.

Een typisch voorbeeld van een dergelijke wijze van bestrijding is de brochure, welke eenigen tijd geleden onder den titel „Het Afbetalings- (Huurkoop) Systeem” van de hand van den heer K. I. B. A. de Coster verschenen is¹⁾. Bizar is dit geschrift bovendien in zooverre, dat het vooral tegen de financieringsmaatschappijen te velde trekt. Want geeft de schrijver nog van eenigen schroom blijk, wanneer hij het afbetalingsstelsel zelf bespreekt, voor de straks genoemde instellingen heeft hij geen goed woord over.

De beschikbare plaatsruimte laat niet toe, dat ik den heer de Coster overal op den voet volg. Ik zal mij daarom tot eenige van de voornaamste grieven bepalen, die door hem tegen deze instellingen worden aangevoerd.

* * *

De eerste grief van den geachten schrijver staat in verband met het feit, dat de handelaar tegenover de bank voor het goede verloop van de haar in onderpand gegeven contracten aansprakelijk pleegt te zijn (recourse-system), een stelsel dat inderdaad in ons land, behalve ten aanzien van automobielen, regel is. Wan-

¹⁾ Economische, Sociale en Politieke Studiën, uitgegeven onder toezicht van Prof. Mr. P. J. M. Aalberse, uitgave van de N.V. Uitgeversmaatschappij „Futura”, Utrecht.

neer de verkoper bij een ruime toepassing van het systeem voor het feit zou komen te staan, dat een aanmerkelijk deel van zijn cliëntèle niet in staat blijkt de overeengekomen verplichtingen na te leven, dan zal deze, zoo zegt hij, voor zijn voortbestaan geheel of ten deele afhankelijk zijn van de geneigdheid van de bank om hem verder te helpen. Hij zal echter goed doen, daarin niet al te veel vertrouwen te stellen. (blz. 46)

Een nuchter opmerker zal geneigd zijn, hierop te antwoorden, dat, indien een aanmerkelijk deel der cliëntèle niet in staat blijkt, haar verplichtingen na te komen, dit — althans voorzoover dit verschijnsel zich niet als gevolg van een crisis voordoet — bewijst, dat de handelaar gefaald heeft in de beoordeeling van de personen met welke hij zaken heeft gedaan, en dat hij hun in gebreke blijven dus voor een groot deel aan zijn eigen schuld heeft te wijten. In zulk een geval zal intusschen ook de financieringsmaatschappij niet vrij uitgaan; zij behoort erop toe te zien, dat haar cliënten geen ongewenschte risico's accepteren.

Doet het verschijnsel zich daarentegen als gevolg van een crisis voor, dan is er geen enkele reden om van de financieringsmaatschappijen een andere gedragslijn te verwachten dan die, welke de groote banken in zulk een tijd plegen te volgen, nl. dat zij zullen trachten, hun cliënten door den moeilijken tijd heen te helpen, als zij meenen, dat deze nog te redden zijn, maar dat zij, als er voor die verwachting geen grond bestaat, „geen goed geld naar kwaad geld zullen gooien”. Bovendien, waren de financieringsmaatschappijen er niet, dan zou de handelaar, die op afbetaling verkoopt, geheel op lange credieten van fabrikant of grossier zijn aangewezen, waardoor zijn zelfstandigheid er zeker niet grooter op zou worden.

De bank pleegt wel de geheele vordering van den verkoper in onderpand te nemen, maar financiert slechts een deel ervan, zegt de schrijver. Zij doet dat volgens hem onder voorwendsel, dat de rest de winst van den verkoper uitmaakt, zoodat hij daarvoor geen voorschot nodig heeft. Hieruit blijkt wel duidelijk, „dat bij dergelijke financieele hulp, hoe mooi zij zich ook aandient, het risico voor de bank, die zich voor haar hulp zeer goed laat betalen, tot de kleinst mogelijke verhoudingen wordt teruggebracht.” (blz. 47)

In werkelijkheid heeft de financieringsmaatschappij echter een dergelijk voorwendsel in het geheel niet nodig. Haar politiek richt zich hier eenvoudig naar den regel, dat degeen, die crediet pleegt te verleen tegen onderpand, van welken aard dit ook zij, ervoor dient te zorgen, dat zijn onderpand een zekere overwaarde heeft. De financieringsmaatschappij, die dat niet zou doen, zou niet meer krijgen dan zij verdient, wanneer een dergelijk beleid haar het leven kostte. Hare directie zou — de geschiedenis bewijst het — en door het publiek en door de financieele- en de dagbladpers zeker niet malsch beoordeeld worden, als zij dit eerste beginsel eener behoorlijke bankpolitiek eenvoudig ter zijde stelde!

De schrijver gaat als volgt voort:

„Men bedenke tenslotte, dat degeen, die van een dergelijk bankcrediet gebruik maakt bovendien, wijl het huurkoopcontract in onderpand wordt gegeven en de bank daarbij in de rechten van den verkoper wordt gesteld, aan de bank het recht geeft, om zoodra hij zelf maar even achterstallig is, met zijn cliëntèle te handelen, zooals de bank het in haar belang en niet zooals hij zelf in dat van zijn zaak het meest wenschelijk acht. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat zijn zaak daardoor tot in haar levensader wordt getroffen.” (blz. 48)

Geen enkele financieringsmaatschappij zal zich echter — behalve wat het gewone incasseeren der huurkooptermijnen betreft, hetgeen zij toch al dikwijls voor den handelaar doet — met diens cliëntèle inlaten, waar zij dit slechts eenigszins kan vermijden. Zij is lang niet zoo goed met die cliëntèle bekend als de handelaar zelf; zij staat tot haar geenszins in de gemoeidelijke verhouding, waarin de handelaar tot haar

pleegt te staan; zij weet bovendien, dat het voor den handelaar niet moeilijk is, in geval van een conflict zijn cliëntèle tegen de bank op te zetten. Hieruit volgt, dat indien zij niettegenstaande dit alles er toch toe besluit, rechtstreeks de rechten uit de contracten tegen de huurkoopers uit te oefenen, zij er wél van overtuigd moet zijn, dat de moeilijkheden, die zich met den handelaar hebben voorgedaan, niet meer in der minne zijn op te lossen.

Men ziet het: de financieringsmaatschappijen vinden niet veel genade in de ogen van den schrijver. Dat zij evengoed fatsoenlijk beheerd kunnen worden als andere financieele instellingen; dat zij den intelligenten en flinken handelaar in de gelegenheid stellen, zijn gaven en daarmee zijn bedrijf tot ontwikkeling te brengen en hem minder afhankelijk maken van fabrikant en grossier; dat zij hun cliënten wijzen op de noodzakelijkheid eener behoorlijke boekhouding en erop toezien, dat die ook inderdaad aanwezig is; dat zij hen aan de hand van haar grootere ervaring van voorlichting dienen betreffende de zakenpolitiek, die voor hun bedrijf de meest aanbevelenswaardige is te achten; dat zij een scherpe controle uitoefenen op de soliditeit hunner cliëntèle en er daardoor toe meewerken te voorkomen, zoowel dat zij te groote risico's op zich nemen als dat het publiek verplichtingen aanvaardt, die het niet of niet dan met groote moeite kan nakomen, — van dit alles wordt met geen woord gerept.

Maar de schrijver heeft hierdoor nog niet met de financieringsmaatschappijen afgerekend; hij neemt ook nog de bepalingen harer huurkoopcontracten onder de loupe, waarbij hij in tegenstelling met het voraangaande speciaal een financieringsmaatschappij op het oog heeft, die rechtstreeks aan het publiek auto's op termijnbetaling verstrekt. Hier volgen enkele voorbeelden:

„De huurder is verplicht, den wagen in elk opzicht uitstekend te behandelen, in prima conditie te houden en zijn alle reparaties voor rekening van den huurder. Deze reparaties moeten door een deskundige geschieden, welke deskundige tevens zal bepalen, wanneer en hoe de reparaties en welke reparaties moeten geschieden.”

Maakte de schrijver alleen aanmerking op den stijl van deze clause, men zou hem ongetwijfeld gelijk moeten geven. Hij schrijft echter:

„Uit deze bepaling blijkt, dat de huurder den wagen in goeden staat moet onderhouden en, zooals trouwens billijk is, alle reparaties voor zijn rekening moeten geschieden. Hij zelf zal echter niet mogen bepalen wat hersteld moet worden, doch een door de bank aan te wijzen deskundige zal daaromtrent beslissen. Voorts is hij niet vrij in de keuze van zijn reparateur, want deze zal geheel zelfstandig worden aangewezen door den deskundige van de bank, waarvan hierboven sprake is. Hieruit vloeit voort, dat den huurder niet alleen tegen zijn zin allerlei reparatiën kunnen worden opgelegd, doch tevens, dat hij er weinig invloed op zal kunnen uitoefenen, of de kosten daarvan naar billijkheid worden berekend.” (blz. 59)

Deze opmerking doet duidelijk zien, welk een vreemde deling de schrijver is in dit Jeruzalem. Ieder, die maar iets van het automobilisme weet, zal toegeven, dat er vele autogebruikers zijn, die meenen, dat zij zelf wel in staat zijn, reparaties uit te voeren, en men kan er de financieringsmaatschappij moeilijk een verwijt van maken, dat zij daar bezwaar tegen heeft. Trouwens de meeste belangrijke reparaties zijn, althans in het tijd dat de autogebruiker nog bij de bank in het krijt staat, het gevolg van een aanrijding of ander ongeluk, en in dat geval heeft uiteraard ook de verzekeringmaatschappij over de reparatie en den reparateur een woordje mee te spreken. De praktijk is echter, dat met iederen behoorlijken reparateur genoeg wordt genomen, terwijl het vanzelf spreekt, dat de verzekeringmaatschappij de reparatiekosten zeker niet onnoodig zal opdrijven. Als zij dat wel deed, zou zij trouwens de eenige zijn, die daarvan nadeel zou ondervinden.

„De eigenares verzekert den wagen voor een waarde

van ..... gld. tegen all-risks en zulks van jaar tot jaar, wordende de premie der verzekering door den huurder onmiddellijk aan eigenares bij vooruitbetaling voldaan, met dien verstande, dat de huurder ook de volle jaarpremie betaalt van dat verzekeringsjaar, in den loop waarvan dit contract een einde zal nemen zoomede van het daarop volgende jaar."

Hiervan zegt de schrijver:

„Krachtens deze bepaling wordt de huurder genoodzaakt, den wagen te verzekeren tegen een premie, welke eenzijdig door de eigenares kan worden vastgesteld. Erger is wel en door niets te motiveeren, dat de huurder wordt gedwongen, den wagen ook nog bij de eigenares te verzekeren gedurende het jaar dat volgt op dat, waarin hij den laatsten termijn van den koopprijs reeds geheel heeft betaald. Dit riekt sterk naar provisie-jagerij."

Wanneer men dit leest, vraagt men zich af, of de schrijver nimmer van „tariefmaatschappijen" heeft gehoord. Weet hij niet, dat bijna alle hier te lande werkzame automobiilverzekeringmaatschappijen aan een in onderling overleg vastgestelde premie zijn gebonden en dat de bank op de bepaling daarvan geenerlei invloed kan uitoefenen?

Wat overigens den duur der verzekering betreft; — ik heb de akten van bijna alle hier te lande bestaande financieeringsmaatschappijen erop nagezien, en slechts in één daarvan een bepaling als de door den schrijver bedoelde aangetroffen. En moet men hem in het algemeen toegeven, dat het onjuist zou zijn, den huurkoopster ten aanzien van de verzekering een dwang op te leggen, welke zich verder zou uitstrekken dan de tijd, voor welken het contract is aangegaan; — er komen niettemin als gevolg van het feit, dat tal van dergelijke contracten in verband met aan den huurkoopster verleende uitstellen langer loopen dan oorspronkelijk was bepaald, in de praktijk niet zelden gevallen voor, waarin er zelfs voor een dergelijken maatregel alle grond zou zijn.

Behalve op het terrein der billijkheid waagt de schrijver zich ook op dat van het recht, evenwel al met niet veel grooter succes. Hij doet dat, waar hij de volgende clausule bespreekt:

„Ondergeteekenden verklaren uitdrukkelijk deze overeenkomst aangegaan te zijn in hun hoedanigheid van koopman en ter wille van hun handel." (blz. 63)

Wat mag de reden van deze bepaling zijn? De schrijver meent het ontdekt te hebben, en verklaart haar als volgt:

„Uit de bepalingen van ons Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering blijkt o.a. dat lijfswang (gijzeling) hetgeen in dit geval wil zeggen, den schuldenaar door opname in de gevangenis trachten te dwingen tot betaling der schuld, slechts kan plaats hebben tegen kooplieden voor handelsschulden. Om nu uitdrukkelijk te voorkomen, dat deze voorwaarden hier niet aanwezig zijn en daardoor aan den schuldeischer misschien een machtig wapen, nl. het dreigen met, of het inderdaad toepassen van gijzeling, zou ontgaan, laat men den koper eenvoudig verklaren, dat hier wel degelijk sprake is van een door een koopman aangegeven handelsschuld, waarbij echter dient te worden opgemerkt, dat in voorkomend geval, deze eenvoudige verklaring voor den rechter wel niet immer afdoende zal blijken."

Wanneer de schrijver, alvorens dit neer te schrijven, eerst eens een jurist had geraadpleegd, zou hij vernomen hebben, dat lijfswang, behalve tegen vreemdelingen, niet mogelijk is dan uit kracht van een rechterlijk vonnis. Verder is het onjuist, dat dit dwangmiddel alleen kan worden toegepast tegen kooplieden voor handelsschulden. Zoo bepaalt de wet o.a. dat ten aanzien van „alle personen zonder onderscheid", die wissels geteekend hebben, lijfswang kan worden toegepast. Waar nu bijna alle banken, die den verkoop van auto's op termijnbetaling financieren, de huurkoopsters wissels laten accepteren, zou de door den schrijver gewraakte clausule in dit opzicht zeker geen zin hebben. De werkelijke reden voor het opnemen daarvan is wel, dat men in een proces van de gemakkelijker proces- en bewijsregelen van het handelsrecht gebruik wenscht te maken. Overigens komt ook mij de

rechtsgeldigheid van deze bepaling hoogst twijfelachtig voor.

De schrijver behandelt ook nog een ander punt, dat eigenlijk misschien wel het belangrijkste is van de door hem aangerorde onderwerpen: de tarieven der financieringsmaatschappijen. Het bestek van dit artikel laat niet toe, dat ik daarop thans nader inga; ik hoop het echter binnenkort eens tot onderwerp van een afzonderlijke bespreking te maken.

Mr. FR. W. FISCHER.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Februari 1930, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maand, in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1929.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 39.851.100 op tegen f 37.403.600 in Februari 1929 en vertoonden mitsdien een vooruitgang van f 2.447.600. De totale opbrengst bleef daarentegen een bedrag van f 531.800 bij de raming ten achter, hetgeen intusschen bij de kortste maand des jaars van minder belang is te achten.

De totaal-opbrengst over de eerste twee maanden van dit jaar bedroeg f 84.307.700, d.i. f 1.518.600 meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoelde periode overschreden en wel met f 3.541.900.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonden de grondbelasting, de personeele belasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de zout-, de geslacht-, de wijn-, de gedistilleerd-, de bier-, de suiker- en de tabakaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie, de domeinen, wegen en vaarten en de loodsgelden een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting en de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking. De loop der middelen was in de afgelopen maand dus vrij bevredigend. Verreweg de meeste middelen liepen in opbrengst vooruit. Een niettegenstaande het belangrijke decrees der successierechten (bijna 11 ton) werd in totaal bijna f 2½ miljoen meer ontvangen dan in de gelijknamige maand van 1929.

Evenals de vorige maand gaf de grondbelasting een stijging in opbrengst te zien, ditmaal tot het niet onbelangrijke bedrag van f 289.900. Vermoedelijk is dit een gevolg van de snellere invordering van het restant van den vorigen dienst. De raming werd bij lange na niet bereikt (opbrengst bijna f 1 miljoen minder), doch Februari is voor dit middel een ongunstige maand. Gerekend over 2 maanden kwam in 1930 f 369.500 meer binnen dan in 1929, terwijl 2/12 der raming met f 462.500 werd overtroffen.

Ook de personeele belasting gaf opnieuw een surplus boven dezelfde maand van 1929 (van f 236.700); daarentegen werd de raming bij dit middel niet gehaald (nadeelig verschil ruim 13 ton). De opbrengst der eerste twee maanden klom f 266.600 boven die van hetzelfde tijdvak van het vorige jaar, doch beliep f 353.000 minder dan 2/12 van het voor 1930 geraamde opbrengstcijfer. Bij dit laatste valt nog te bedenken, dat de jaarraming voor het loopende jaar f 5.000.000 hooger is gesteld dan voor 1929. Ook deze belasting maakt op den middenstaat een vrij goed figuur. Vermoedelijk is de eindvervolgving voor den aflopenden dienst vlotter verlopen dan in het vorige jaar.

De overige directe belastingen gaven alle een daling in opbrengst te zien. De inkomstenbelasting leverde f 370.800 minder op dan in Februari 1929. Op zichzelf beschouwd was de inkomst der vorige

maand echter niet onbelangrijk. De ontvangst bedroeg nl. f 7.490.000, zijnde f 823.400 meer dan de gemiddelde maandraming, waarbij intusschen niet moet worden vergeten, dat de inkomstenbelasting in de eerste vijf maanden van het jaar voor het grootste deel wordt geïnd. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de eerste twee maanden van 1929 en 1930 blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden verdeeld:

	Jan. en Febr. 1929	Jan. en Febr. 1930
1926/27....	f 116.400	—
1927/28....	" 710.700	f 97.700
1928/29....	" 14.808.300	" 580.500
1929/30....	—	" 15.212.000
Totaal ..	f 15.635.400	f 15.890.200

Uit deze cijfers blijkt, dat tot dusver in het loopende jaar f 254.900 meer werd geïnd dan in 1929 en dat de vooruitgang alleen te danken is aan een ruimer vloeien van het loopende belastingjaar. Wat de raming betreft gaven de eerste twee maanden f 2.556.900 méér, een overigens voor deze maanden normaal verschijnsel.

In tegenstelling met de vorige 14 maanden gaf de vermogensbelasting ditmaal een lagere ontvangst. De teruggang bedroeg evenwel niet meer dan f 24.000 en is na de ruime ontvangsten in de vorige maanden niet verontrustend. Bovendien werd de raming in de afgelopen maand met f 84.500 overtroffen. Gerekend over twee maanden viel een vooruitgang te constateren van f 126.800, wat de opbrengst van het vorige jaar betreft en van f 261.800 ten opzichte van de raming.

De dividend- en tantiëmebelasting vertoonde opnieuw een daling van opbrengst. Het nadeelig verschil bedroeg f 319.700, een niet onbelangrijk bedrag. Verder bleef de maandopbrengst f 839.500 beneden de gemiddelde maandraming. Zoolks evenwel reeds meermalen werd opgemerkt, biedt een enkele maandopbrengst voor dit middel geen basis van vergelijking. De dividend- en tantiëmebelasting komt op zeer onregelmatige wijze binnen; een groot gedeelte wordt slechts gedurende enkele maanden in het midden van het jaar ontvangen. Daarom is er ook niet veel waarde aan te hechten, dat in de eerste twee maanden f 1.717.900 minder werd geboekt dan 2/12 der raming en dat de ontvangst f 807.700 bij die van het tijdvak Januari—Februari 1929 ten achter bleef, voor wat het laatste betreft ook hierom niet, daar dit middel in de eerste twee maanden van het vorige jaar bijzonder ruim heeft gevloeid.

De invoerrechten bleven zich in stijgende lijn bewegen en brachten ditmaal f 1.115.700 meer in de schatkist dan in de maand Februari van het vorige jaar. Ook indien wordt overwogen, dat de inkomst van Februari 1929 door de strenge vorst aan den lagen kant was, blijkt de loop van dit middel zeer bevredigend te zijn geweest, hetgeen ook hieruit volgt, dat de gemiddelde maandraming met f 331.100 werd overtroffen. Ook het statistiekrecht leverde meer op (f 38.400), doch hier bleef de opbrengst bij 1/12 der raming ten achter (met f 38.100). Vergelijking tusschen de ontvangsten over de eerste twee maanden valt eveneens bij beide middelen in het voordeel van 1930 uit; bij de invoerrechten bedroeg de stijging f 1.391.400; bij het statistiekrecht f 22.700. Wat de raming betreft, deze werd bij de invoerrechten, gerekend over 2 maanden, met f 524.900 overschreden, doch werd bij het statistiekrecht niet bereikt (nadeelig verschil f 50.200).

De accijnzen gaven alle een surplus boven de maand Februari van het vorige jaar. De zoutaccijnz bracht f 42.000 meer op en gaf daardoor een bate van f 213.400, een voor de maand Februari zeer aanzienlijk bedrag. Vermoedelijk neemt het verbruik van binnenlandsch geraffineerd zout toe, terwijl de invoer van zout afneemt. De gemiddelde maandraming werd dan ook met f 63.400 overtroffen. De geslachtaccijnz accresseerde met f 160.100, dank zij het toe-

nemend verbruik van rundvleesch wegens de lage vee prijzen. Toch werd de gemiddelde maandraming niet bereikt (ontvangst f 30.100 minder). De wijnaccijnz vertoonde een accres van f 3.400, waarvoor een bepaalde oorzaak niet aanwijsbaar is. Daar de beide eerste maanden van elk kwartaal voor dit middel van weinig beteekenis zijn, werd de maandraming bij lange na niet gehaald. Voor het eerst sinds langen tijd gaf de gedistilleerdaccijnz een hogere ontvangst te boeken; de meerdere bate beliep f 394.300. De reden van deze stijging ligt echter voor de hand; weliswaar was de accijnz in Februari 1929 nog niet verlaagd, doch in afwachting van de a.s. verlaging op 1 Maart 1929 werden in genoemde maand minder voorraden ingeslagen. De gemiddelde maandraming werd ditmaal niet bereikt; het nadeelig verschil bedroeg f 297.900, wel een bewijs, dat aan de stijging der vorige maand weinig waarde is toe te kennen. Het bier leverde f 225.000 meer op dan in Februari 1929; de zachte winter 1929/1930 heeft gunstig gewerkt tegenover den strengen winter 1928/1929; toch werd nog f 184.300 minder ontvangen dan de gemiddelde maandraming. Echter zijn de eerste maanden van het jaar voor dezen accijnz niet de gunstigste. Bijzonder ruim vloeide weer de suikeraccijnz, die een surplus van f 105.500 opbracht boven de ontvangst van Februari 1929, terwijl f 292.400 boven 1/12 der raming kon worden geboekt. De lage prijzen van het artikel bevorderen het aanleggen van ruime voorraden. Tenslotte moge nog worden gewezen op den tabakaccijnz, die f 297.800 in opbrengst vooruitging, waardoor het belangrijke bedrag van f 2.264.400 werd ontvangen. Het gebruik van rookartikelen, met name van sigaretten, neemt geleidelijk toe. Niettegenstaande voor 1930 op een toeneming in opbrengst van f 2.500.000 is gerekend, werd de maandraming in Februari jl. met f 97.700 overschreden, waaruit blijkt, dat de stijging, die in de laatste jaren kon worden waargenomen, nog steeds niet tot stilstand is gekomen.

Vergelijkt men de opbrengsten der accijnzen over de eerste twee maanden van 1930 met die van 1929 en met de raming, dan komt men tot het volgende resultaat:

	Opbrengst 2 m. 1929	Opbrengst 2 m. 1930	Raming 2 m. 1930
Zout	f 341.400	f 437.800	f 300.000
Geslacht....	" 1.753.100	" 2.034.000	" 2.000.000
Wijn	" 58.800	" 76.900	" 450.000
Gedistilleerd "	" 5.627.500	" 5.980.300	" 6.166.700
Bier	" 1.941.900	" 2.199.700	" 2.500.000
Suiker	" 7.910.200	" 8.541.000	" 7.966.700
Tabak	" 4.502.300	" 4.897.800	" 4.333.300

De belasting op gouden en zilveren werken bracht f 3.300 meer op, doch bleef f 1.800 beneden 1/12 der raming.

In tegenstelling met de vorige maand wezen de zegelrechten ditmaal weer een hooger opbrengstcijfer aan (van f 11.800), hetgeen geheel aan een ruimer vloeien der beursbelasting is te danken, welke in de afgelopen maand f 40.300 meer opleverde. Toch werd de raming niet bereikt (opbrengst f 12.700 minder). Opvallend is de hooge opbrengst der registratierechten, welke f 781.000 meer dan in Februari 1929 en f 1.220.700 boven 1/12 der raming in de schatkist brachten. Daar de opbrengsten van Januari jl., in vergelijking tot die van Januari 1929, evenwel niet gunstig waren, kwam in het loopende jaar tot dusver f 652.000 aan zegelrecht en f 1.241.800 aan registratierecht minder binnen. Daarentegen werd bij beide middelen 2/12 der raming overtroffen (respectievelijk met f 232.400 en met f 994.800).

De successierechten, grillig als altijd, gaven ditmaal een daling in opbrengst te zien (van f 1.091.300), doch de ontvangsten van Februari 1929 waren buitengewoon hoog. Op zichzelf beschouwd, was de inkomst der vorige maand niet zoo gering, immers toch nog f 88.800 boven 1/12 der raming. Gerekend over twee maanden bleef het loopende jaar f 960.100 bij dezelfde

periode van 1929 en f 197.000 bij 1/6 der raming ten achter. Een tijdperk van 2 maanden is echter te kort om aan het resultaat daarvan een conclusie te verbinden.

De domeinen gaven door toevallige omstandigheden f 469.100 meer te boeken, terwijl de loodsgelden een surplus van f 79.900 opleverden. Gerekend over twee maanden, vertoende laatstgenoemd middel een stijging van f 113.900, terwijl f 41.500 boven 2/12 der raming werd ontvangen.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” daalden van f 6.695.700 tot f 5.851.900. Van laatstgenoemd bedrag was ruim f 4.044.800, aan de Verdedigingsbelastingen te danken. Gerekend over twee maanden, viel een teruggang waar te nemen van f 435.300, waarvan f 59.300 is toe te schrijven aan een mindere opbrengst der zegelrechten van buitenlandsche effecten.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 497.400 binnen tegen f 310.300 in Februari 1929. Van eerstgenoemd bedrag komt f 481.200 op rekening van de wegenbelasting en de rest of f 16.300, werd bijgedragen door de rijwielbelasting. In de eerste twee maanden van dit jaar kwam aan het Wegenfonds ten goede f 1.037.600, waarvan f 1.007.100, wegenbelasting en f 30.400 rijwielbelasting. In het vorige jaar bedroegen de beide laatstgenoemde opbrengstcijfers onderscheidenlijk f 717.300 en f 7.600.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET DUITSCHE BANK-DISCONTO.¹⁾

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:

De Rijksbank, die in de laatste maanden haar disconto viermaal heeft verlaagd, van 7½ op 7 pCt., van 7 op 6½ pCt., daarna op 6 pCt. en tenslotte in het begin van Maart op 5½ pCt., staat op het oogenblik voor de beslissing, of zij, den stroom van de internationale discontoverlagingen volgend, met haar officieele tarieven nog verder naar beneden zal gaan. Het feit, dat de Rijksbank niet dadelijk de jongste discontoverlaging van de Bank of England heeft gevolgd, wijst erop, dat zij zich van de betekenis van haar beslissing bewust is. Men zal het dralen van de Rijksbank kunnen begrijpen, want reeds tweemaal in het begin van 1927 en in het begin van 1929 heeft zij gepoogd zich bij het internationale renteniveau aan te sluiten en tot tweemaal toe heeft deze poging schipbreuk geleden. Weliswaar moet men zich ervoor hoeden, de ervaringen, die men destijds heeft opgedaan, ongerechtvaardigd te generaliseeren.

De discontoverlaging van het begin van 1927 tot 5 pCt. was, indien men het zoo uitdrukken mag, een huzarenrit. Zij vond plaats in een tijd van een opgaande conjunctuur in het binnenland, in het bijzonder van een sterke opleving op de effectenbeurzen en relatief hoge rentetarieven op de buitenlandsche geldmarkten. Door de overdreven credietvergemakkelijking werd de speculatieve activiteit in Duitschland abnormaal bevorderd, terwijl anderzijds de rentemarge in verhouding tot de buitenlandsche tarieven sterk verminderde, waardoor het buitenlandsche kapitaal, voorzover het niet op de effectenbeurzen opereerde, werd afgeschrikt, wat met het oog op de toenmalige hoogte van het passiefsaldo der handelsbalans en de overige verplichtingen aan het buitenland van bijzonder belang was. Dit had een overmatig beroep op de wisselportefeuille van de Rijksbank en een sterke onttrek-

¹⁾ Na ontvangst van het artikel van Dr. C. Krämer bereikte ons het bericht van een verlaging van het Duitse disconto tot 5 pCt. Het officieele communiqué meldt, dat deze verlaging uitsluitend een gevolg is van de sterke positie van de Rijksbank en van den drang zich bij het internationale renteniveau aan te sluiten, hoewel een rentevoet van 5 pCt. niet in overeenstemming is met de verhoudingen op de binnenlandsche geld- en kapitaalmarkt. Van bijzonder belang is daarom, hetgeen Dr. Krämer over dit laatste punt mededeelt. (Red.)

king van goud en deviezen (in totaal voor R.M. 1 milliard) tengevolge, wat de Rijksbank in het midden van Mei tot de bekende restrictie van de effectencredieten dwong. (Schwarzer Freitag). Opmerkelijk is, dat de Rijksbank in deze periode haar disconto niet veranderde, maar eerst naderhand daartoe overging. Daarmede was echter de droom van een disconto van 5 pCt. eveneens voorbij; de Rijksbank moest het disconto weder tot 7 pCt. verhoogen.

In het begin van 1929, korten tijd voordat de Bank of England haar disconto van 5 tot 6 pCt. verhoogde, besloot de Rijksbank tot een verlaging met een ½ pCt. tot 6½ pCt. Achteraf is gebleken, dat de Rijksbank de op de geldmarkt werkzame tendenzen en haar eigen positie geheel verkeerd heeft beoordeeld, toen zij het in dien tijd juist achtte tegen den stroom op te roeien. Want deze maatregel viel midden in de speculatieperiode van de New-Yorksche effectenbeurzen, welke uit alle landen de beschikbare saldi aantrok, die daar van de fantastische rentetarieven wilde profiteren. Was het bijgevolg reeds uit markttechnisch oogpunt juist geweest het Duitse renteniveau zoo hoog mogelijk te houden, zoo moest verder de overweging tot voorzichtigheid manen, dat de herstelonderhandelingen te Parijs gemakkelijk tot een verstoring van de politieke atmosfeer konden voeren. Inderdaad volgde spoedig eene ten deele uit markttechnisch oogpunt, ten deele uit stemmingen te verklaren onttrekking van deviezen, die niet voor een gering gedeelte met Rijksbankcredieten werden gekocht. Het is hier niet de plaats uitvoerig na te gaan, hoe het verloop tenslotte was en wij volstaan met erop te wijzen, dat na zeer aanzienlijke verliezen aan goud en deviezen (R.M. 1½ milliard) de Rijksbank nogmaals tot restrictiemaatregelen moest overgaan.

* *

Indien wij pogen de ervaringen, die men gedurende de geschetste gebeurtenissen heeft kunnen opdoen, voor den tegenwoordigen toestand van nut te doen zijn, dan moet men allereerst vaststellen, dat de verhoudingen op het oogenblik op verschillende punten anders zijn dan destijds. In de eerste plaats heerscht in Duitschland sedert geruimen tijd een depressie, die zich in een dalenden omzet en afnemende productie, grooter uitvoer, toenemende werkloosheid, dalende prijzen, en grootere betalingsonzekerheid uit en die reeds in zekere mate tot vrijmaking van kapitaal, tot terugbetaling van credieten enz. heeft geleid. Zoo is bijv. in verband met de daling van den omzet de wisselportefeuille van R.M. 11½ milliard in Februari 1929 tot R.M. 9½ milliard in Februari 1930 gedaald. Verder zijn de rentetarieven op de vrije geldmarkt verlaagd; de laatste notering van het particulier disconto bedraagt 4½ pCt. De rente voor maandsgeld blijft evenwel nog steeds op 7 pCt. tegen 7½ pCt. een jaar geleden. In verband met den conjunctuurteruggang is de buitenlandsche handelsbalans actief geworden, zoodat met het oog op de verlaagde herstelbetalingen de behoefte aan deviezen en buitenlandsche credieten op korten termijn geringer is dan in vorige jaren. Dat leidt ons tot een beschouwing van de positie der internationale geldmarkten.

Het disconto te New-York en te Londen is op 3½ pCt. verlaagd. Verschillende teekenen wijzen op het voortduren van een overvloed van middelen op de geldmarkten, hoewel in geen geval over het hoofd mag worden gezien, dat de dalende beweging van den rentestand door de gemeenschappelijke politiek van de Bank of England en de Federal Reserve Banken wordt bevorderd.

De sterke credietvergemakkelijking overal in de wereld is voor een groot gedeelte aan de internationale economische depressie toe te schrijven, die in een sterke prijsdaling tot uitdrukking komt. De centrale banken pogen daarentegen deze prijsdaling door gemakkelijke rentevoorraaden tegen te houden. Een punt blijft intusschen nog onopgehelderd; de moge-

lijke terugslag van de credietvergemakkelijking op de New-Yorksche effectenspeculatie. Den opmerkbaren toeschouwer zal het niet ontgaan zijn, dat de effectencredieten te New-York volgens de statistiek van de Federal Reserve Bank in de afgelopen weken van \$ 3.4 milliard tot ruim \$ 4 milliard zijn gestegen. In het algemeen kan men zeggen, dat de verlaging van de totale effectencredieten in de Vereenigde Staten, wier omvang en verloop men slechts bij benadering kan schatten, eerst in Januari van dit jaar een groter omvang heeft aangenomen, hoewel ook het tempo van verlaging in geen geval zoo groot is als het uit de statistieken van de Federal Reserve Bank te New-York en het bestuur van de New-Yorksche effectenbeurs schijnt te blijken. Hier ligt dus nog een onzekere factor, zoodat verrassingen van deze zijde mogelijk schijnen. Bovendien moet men bedenken, dat de renteverlaging in alle geldcentra ten deele een seizoenkarakter draagt, zoodat door het inzetten van de voorjaarscampagne tegengestelde tendenzen in het leven geroepen kunnen worden. In het algemeen mag echter, ten minste in vergelijking met het vorige jaar, de toestand op de internationale geldmarkt als rustig en stabiel worden beschouwd.

Van de zijde van die factoren, welke in vroegere jaren het proces van de rentedaling in Duitschland verstoorden, zijn verrassingen te onwaarschijnlijk, dat zij bij overwegingen over de mogelijkheid van een discontoverlaging in aanmerking genomen behooren te worden. De vraag is echter: rechtvaardigt de toestand op de Deutsche geld- en kapitaalmarkt, of met andere woorden, de verhouding tusschen het kapitaal aanbod en de kapitaalvraag, een dergelijken maatregel. Deze vraag moet ook opgelost worden, wanneer vastgesteld wordt, dat de positie van de Rijksbank sterk genoeg is om een beroep op de wisselportefeuille en eventueel een onttrekking van deviezen te verdragen. Inderdaad is hiervoor de positie van de Rijksbank krachtig genoeg, zooals uit het volgende overzicht blijkt:

Weekstaat van de Reichsbank op 15 Maart
(in millioenen R.M.).

	1929	1930
Goud	2647	2480
Deviezen	68	412
Totaal	2715	2892
Wisselportefeuille	1715 ¹⁾	1639 ²⁾
Beleeningen	59	68
Circulatie	4166	4266
Rentenbankscheine	473	337
Totaal	4659	4603
Dekkingspercentage ..	58,6 %	62,6 %

¹⁾ Daarin een gering. ²⁾ daarin een zeer aanzienlijk bedrag aan buitenlandsche wissels, ongeveer 400 Mill. R.M.

De vraag blijft dus, of een discontoverlaging tot 5 pCt. door den toestand op de geldmarkt wordt gerechtvaardigd. Hierover mogen wij het volgende opmerken.

In de eerste plaats draagt de rentedaling in de afgelopen maanden een sterk seizoenkarakter; zoodra het buitenwerk (bouwen, enz.) weder ter hand wordt genomen, zal een sterkere vraag zich voordoen. Het bankdisconto behoort intusschen niet de seizoensveranderingen, maar slechts het verloop der conjunctuur te volgen. Het is toch zeker geen toeval, dat de credietmoeilijkheden in de beide gevallen, waarover wij boven spraken, voorafgegaan werden door verkeerde disconto-maatregelen juist in de eerste weken van het jaar, zoodat het vermoeden gegrond schijnt, dat het onderscheid tusschen ontspanningen op de geldmarkt, als een gevolg van het seizoen en als een gevolg van de conjunctuur, door de Rijksbank niet duidelijk erkend wordt. Zoodra de seizoensfactoren wegvallen, vindt dikwijls spoedig een omslag van de markttenens plaats.

Verder blijkt, dat vooral de geldbehoefte van de publiekrechtelijke lichamen nog relatief groot is, wat op den Maartultimo zal blijken. In het bijzonder door de vraag van deze zijde blijft de representatieve rente

op de Deutsche markt, die voor termijngeld, ten bedrage van 7 pCt., nog zeer hoog. De Deutsche discontomarkt is, zooals bekend, niet groot; reeds kleine aankopen van het buitenland kunnen het beschikbare materiaal geheel absorbeeren en de tarieven snel doen dalen.

Tenslotte blijft evenwel van beslissende betekenis het feit, dat de op de kapitaalmarkt heerschende rente, die bijv. in de koersen van de vaste rentedragende fondsen tot uitdrukking komt, de daling van het bankdisconto, die sedert het begin van November 1929 2 pCt. heeft bedragen, niet is gevolgd. 8 pCt. goudpandbrieven geven op het oogenblik een rendement van 8½ pCt. tegen 8½ pCt. een jaar geleden. Daaruit blijkt zeer duidelijk, dat de interne toestand van de geldmarkt nog uiterst gespannen is en dat van een vergaande likwidatie, die den weg tot een nieuwe hausse zou kunnen vrijmaken, geen sprake kan zijn. Daarbij komt nog, dat de onzekerheid over het binnenkomen van betalingen zeer groot is. In tijden van een toenemend aantal faillissementen behoort de centrale bank alles te vermijden, wat tot het nemen van credit zou kunnen opwekken en wat erop zou kunnen wijzen, dat zij den toestand gunstig beoordeelt en een opleving wenschelijk acht. Een discontoverlaging tot 5 pCt. zou echter als een teeken in die richting kunnen worden beschouwd. Het economisch leven in Duitschland staat nog midden in de likwidatie; de voorwaarden voor een bloei ontbreken nog geheel en het heeft geen zin dezen toestand door discontomaatregelen te versluieren.

MAANDCIJFERS.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Februari 1930		Februari 1929	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
<i>Giro's</i> (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 10.8	31.560	f 11.5	23.200
Girobetalingen aan particulieren	„ 19.3	111.437	„ 15.1	85.408
<i>Geldomzet.</i>				
Ontvangsten	„ 5.-	7.116	„ 4.5	6.292
Betalingen	„ 6.6	30.173	„ 6.2	29.015
Part.rekeninghouders	„ 21.9 ¹⁾	38.883 ²⁾	„ 20.8 ¹⁾	34.757 ²⁾
Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed	„ 9.8	4.051 ²⁾	„ 10.-	3.896 ²⁾
Giro-depos. kas Gerzon	„ 0.14	458	„ 0.11	372

¹⁾ Gemiddeld saldo te goed. ²⁾ Einde der maand.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	Februari 1930		Februari 1929	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o	154.230		141.277	
Bijschrijvingen .... wegens:	2.033.719	462.422	1.654.047	422.310
a. Stortingen	824.138	111.547	662.531	96.828
b. Overschrijvingen:				
1. van andere rek.	1.209.472	323.046	991.401	291.882
2. naar Ned. Bank.	109	27.767	115	33.559
c. And. onderwerpen	—	62	—	41
Afschrijvingen .... wegens:	1.334.550	465.807	1.107.441	426.424
a. Chèques	256.441	76.504	232.206	71.997
b. Overschrijvingen:				
1. op andere rek.	1.064.992	323.046	865.147	291.882
2. naar Ned. Bank	1.069	66.199	962	62.504
c. And. onderwerpen	12.048	58	9.126	41
Gezamenlijk tegoed op ult ^o		100.818		91.363
Bedrag der belegging ¹⁾		82.717		71.827

¹⁾ Het bedrag, dat vroeger tegen vergoeding van rente aan de schatkist werd verstrekt, wordt tegenwoordig, voor

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden)

	Februari 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Directe belastingen.			
Grondbelasting	794.238	4.026.679	3.657.129
Personeele belasting ..	986.338	4.230.291	3.963.684
Inkomstenbelasting ..	7.490.034	15.890.252	15.635.390
Vermogensbelasting ..	1.251.166	2.595.148	2.468.334
Dividend- en tantieme-belasting	777.183	1.615.444	2.423.150
Invoerrechten.	5.789.406	11.441.583	10.050.139
Statistiekrecht.	336.876	699.812	677.102
Accijnzen.			
Zout	213.423	437.781	341.385
Geslacht	969.875	2.033.997	1.753.096
Wijn	25.709	76.870	58.768
Gedistilleerd	2.785.396	5.980.279	5.027.541
Bier	1.065.652	2.199.691	1.941.932
Suiker	4.275.757	8.541.006	7.910.241
Tabak	2.264.409	4.897.808	4.502.331
Belasting op gouden en zilveren werken	85.731	172.148	161.233
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	12.195.619 ²	4.649.097 ³	5.301.125
Registratierechten	3.720.687	5.994.765	7.236.526
Successierechten	3.588.793	6.803.128	7.763.214
Domeinen, wegen en vaarten	659.714	963.462	371.488
Staatsloterij	166.710	183.065	184.330
Loodsgelden	408.403	874.798	760.933
Totaal-Generaal ..	39.851.119	84.307.704	82.789.071

1) Hieronder begrepen f 682.442 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). 2) Id. f 851.683. 3) Id. f 1.735.389.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Februari 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Verdedigingsbelast. I	1.491.176	3.194.452	3.022.863
Verdedigingsbelast. II	2.553.640	5.422.649	5.209.577
Opcenten:			
Grondbelasting	161.848	810.507	734.087
Personeele belasting ..	208.740	823.140	798.053
Inkomstenbelasting ..	876	1.369	78.213
Vermogensbelasting ..	703.025	1.456.257	1.368.632
Dividend- en tantieme-belasting	256.470	533.097	799.639
Accijnzen op Suiker	83.733	936.783	1.582.048
" " Wijn	5.142	15.374	11.754
Gedistilleerd	278.540	598.028	562.734
Zegelrecht van buitl. eff.	108.685	186.097	245.446
Totaal	5.851.875	13.977.753	14.413.066

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	Februari 1930	Sedert 1 Januari 1930	Overeenkomstige periode 1929
Wegenbelasting	481.175	1.007.130	717.319
Rijwielbelasting	16.270	30.420 ¹	7.615
Totaal	497.445	1.037.550	724.934

1) 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel.wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1930.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1927/28	—	—	97.724	275
1928/29	1.660	47.251	580.490	95.690
1929/30	3.808.567	4.155.149	15.212.038	2.499.183
1930, 31	216.452	27.891	—	—
Totaal ..	4.026.679	4.230.291	15.890.252	2.595.148

zoover het nog niet voor vaste belegging is aangewend, te zamen met andere bedragen in rekening-courant met het Staatsbedrijf der posten en telegrafie begrepen is daarom niet meer in het bedrag der belegging begrepen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Disc. Wissels. 3 25 Mrt '30	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4 7 Mrt. '30	N. Bk. v. Denem. 4 1/2 7 Mrt. '30
Bk. Vrsch. in R.C. 4 7 Mrt. '30	Zweedsche Rbk 4 7 Mrt '30
Javasche Bank. . . . . 4 1/2 10 Mrt. '30	Bank v. Noorw. 4 1/2 20 Mrt. '30
Bank van Engeland 3 3/4 20 Mrt. '30	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank 5 24 Mrt. '30	slowakije . . . 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk. 3 30 Jan. '30	N. Bk. v. O'rijk. 6 21 Mrt. '30
Belgische Nat. Bnk. 3 1/2 31 Dec. '29	N. Bk. v. Hong. 6 1/2 12 Feb. '30
Fed. Res. Bank N.Y. 3 1/2 13 Mrt. '30	Bank v. Italië. 6 1/2 3 Mrt. '30
Bank van Spanje. . . . . 5 1/2 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 6 17 Aug. '29

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	22 Mrt.	17/22 Maart	10/15 Maart	3/8 Maart			
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	25/16-3/8 2 1/2	25/16-1/2 2 1/4-1/2	27/16-11/16 2 1/2-3	23/4-3 2 3/4-3 1/4	43/8-9/16 5-1/4	3 5/16-4 1/16 3 3/4-4	3 1/8-3 1/8 2 1/4-3/4
Londen Daggeld.	2-1/2 2 1/2	2-4/4 2 1/8-7/8	2 1/2-4 1/2 2 1/8-3 1/8	2 1/4-4 3/4 3 1/8-7/16	3 1/2-5 1/4 5 1/16-2 1/8	3-4 4-5 3/32	1 3/4-2 1 1/4-3/4
Berlijn Daggeld.	3-4 1/2 3-4 1/2	3-6 1/2 3-6 1/2	3-6 1/2 3-6 1/2	5 1/2-8 1/2 5 1/2-8 1/2	4-7 4-7	3 1/2-7 1/2	—
Partic. disc. 30-55 d.	4 7/8 4 7/8	4 7/8-5 1/8 4 7/8-5 1/8	5 1/8-3 3/8 5 1/8-3 3/8	5 1/8 5 1/8	6 3/8 6 3/8	6 3/4-7 1/8 6 3/4-7 1/8	—
55-90 d.	4 7/8 4 7/8	4 7/8-5 1/8 4 7/8-5 1/8	5 1/8-3 3/8 5 1/8-3 3/8	5 1/8 5 1/8	6 3/8 6 3/8	6 3/4-7 1/8 6 3/4-7 1/8	2 1/8-1 1/2
Waren-wissel.	5 1/4 5 1/4	5 1/4-1/2 5 1/4-1/2	5 1/4-5/8 5 1/4-5/8	5 1/8 5 1/8	6 3/4-7/8 6 3/4-7/8	7	—
New York Daggeld 1)	4 1/2-3/4 4 1/2-3/4	2-4 3/4 2-4 3/4	3-4 1/4 3-4 1/4	3 1/2-4 1/4 3 1/2-4 1/4	8-10 1/4 8-10 1/4	4 1/4-3/4 4 1/4-3/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	2 5/8 2 5/8	2 5/8-3 1/4 2 5/8-3 1/4	3 1/4-1 1/2 3 1/4-1 1/2	3 1/2-7 1/8 3 1/2-7 1/8	5 1/8 5 1/8	3 5/8 3 5/8	—

1) Koers van 21 Maart en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia *)
18 Maart 1930	2.497 1/10	12.12 1/2	59.46	9.75 1/2	34.76	100 1/8
19 " 1930	2.493 3/8	12.12 5/8	59.48 1/2	9.75 3/8	34.76	100 1/8
20 " 1930	2.493 3/8	12.12 5/8	59.49 1/2	9.75 3/8	34.76	100 1/8
21 " 1930	2.493 3/8	12.13	59.50	9.75 3/8	34.77	100
22 " 1930	2.493 3/8	12.13 1/8	59.50	9.76 1/2	34.77 1/2	100 1/8
24 " 1930	2.493 3/8	12.13	59.49 1/2	9.76 1/2	34.77	100 1/8
Laagste d.w. 1)	2.491 1/10	12.12 1/2	59.45	9.75	34.74	100
Hoogste d.w. 1)	2.493 3/8	12.13 1/8	59.51	9.76 1/2	34.79	100 1/8
17 Maart 1930	2.493 3/8	12.12 1/2	59.49 1/2	9.76	34.76 1/2	100 1/8
10 " 1930	2.493 3/8	12.12 1/2	59.32	9.75 1/2	34.74	100 1/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 1/2	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
18 Maart 1930	48.26	35.15	7.39	1.49	13.06	31.47 1/2
19 " 1930	48.27	35.15	7.39 1/2	1.49	13.06	31.07 1/2
20 " 1930	48.26 1/2	35.15	7.39	1.49	13.05 1/2	31.55
21 " 1930	48.29	35.15	7.387 1/2	1.49	13.06	31.20
22 " 1930	48.30	35.15	7.38 1/2	1.49	—	—
24 " 1930	48.28 1/2	35.15	7.38 1/2	1.49	13.06	31.22 1/2
Laagste d.w. 1)	48.23	35.10	7.37 1/2	1.48	13.04	30.90
Hoogste d.w. 1)	48.30	35.17 1/2	7.39 1/2	1.50	13.07 1/2	31.70
17 Maart 1930	48.28	35.15	7.39	1.49	13.06 1/2	31.55
10 " 1930	48.25 1/2	35.12 1/2	7.39	1.49	13.07	30.75
Muntpariteit	48.—	35.—	7.39	1.48	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
18 Maart 1930	66.97 1/2	66.77 1/2	66.75	6.27 1/2	92 1/2	2.49 1/4
19 " 1930	67.—	66.77 1/2	66.75	6.27 1/2	93 1/2	2.49 1/4
20 " 1930	67.—	66.77 1/2	66.75	6.27 1/2	93 1/2	2.49 3/8
21 " 1930	67.02 1/2	66.80	66.75	6.27 1/2	93 1/2	2.49 3/8
22 " 1930	67.02 1/2	66.80	66.77 1/2	6.27 1/2	94 7/8	2.49 5/16
24 " 1930	68.02 1/2	66.80	66.77 1/2	6.27 1/2	94 13/16	2.49 1/2
Laagste d.w. 1)	66.92 1/2	66.70	66.67 1/2	6.26 1/2	92	2.49
Hoogste d.w. 1)	67.05	66.82 1/2	66.80	6.28 1/2	95 3/4	2.49 3/8
17 Maart 1930	66.97 1/2	66.77 1/2	66.75	6.27 1/2	92 1/2	2.49
10 " 1930	66.95	66.75	66.70	6.27 1/2	93 1/2	2.48 1/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.534 en 7.211 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
18 Maart 1930	4,867 ³³ / ₃₂	3,91 ¹ / ₈	23,84 ⁷ / ₈	40,09%
19 " 1930	4,86 ³ / ₄	3,91 ¹ / ₈	23,85 ¹ / ₂	40,10%
20 " 1930	4,86 ⁷ / ₁₆	3,91 ³ / ₈	23,86 ¹ / ₄	40,11
21 " 1930	4,86 ¹¹ / ₁₆	3,91 ⁵ / ₈	23,82	40,12%
22 " 1930	4,86 ³ / ₄	3,91 ⁷ / ₈	23,86 ⁷ / ₈	40,11 ¹ / ₂
24 " 1930	4,86 ¹³ / ₁₆	3,91 ³ / ₄	23,87	40,14
25 Maart 1929	4,85 ⁵ / ₈	3,90 ⁷ / ₈	23,72 ⁷ / ₈	40,08
Muntpariteit ..	4,8667	3,90 ⁵ / ₈	23,81 ¹ / ₄	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	8 Mrt. 1930	15 Mrt. 1930	17/22 Maart '30 Laagste/Hoogste	22 Mrt. 1930
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ³ / ₄	97 ³ / ₄	97 ⁷ / ₁₆ 97 ⁹ / ₁₆	97 ³ / ₄
Athene	Dr. p. £	375	375	374 376	375
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈ 1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈
Budapest ...	Pen. p. £	27.81	27.82 ¹ / ₂	27.81 27.86	27.84
Buenos Aires	d. p. \$	42 ³ / ₃₂	41 ⁵ / ₈	41 ⁵ / ₁₆ 43	42 ³ / ₄
Calcutta ...	Sh. p. rup.	1/56 ⁷ / ₆₄	1/52 ⁷ / ₆₄	1/51 ⁵ / ₁₆ 1/5 ⁷ / ₈	1/52 ⁷ / ₆₄
Constantin ..	Piast. p. £	1.100	1.030	1.030 1.030	1.030
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/6	1/6 ¹ / ₄	1/5 ³ / ₄ 1/6 ⁷ / ₈	1/6 ¹⁷ / ₃₂
Kobe	Sh. p. yen	2/011 ¹ / ₃₂	2/0 ⁵ / ₈	2/011 ¹ / ₃₂ 2/0 ⁷ / ₁₆	2/0 ⁵ / ₈
Lissabon	Escu. p. £	108 ³ / ₄	108 ³ / ₄	108 ¹ / ₈ 108 ³ / ₈	108 ³ / ₄
Mexico ¹⁾	\$ per £	10.25	10.25	10.10 10.35	10.20
Montevideo ..	d. per £	44	43 ⁵ / ₈	43 ³ / ₄ 44 ³ / ₄	44
Montreal ...	\$ per £	4.88 ¹ / ₄	4.87 ¹ / ₂	4.86 ³ / ₈ 4.87 ¹ / ₈	4.86 ³ / ₈
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	5 ¹ / ₄	5 ¹ / ₁₆	5 ¹ / ₃₂ 5 ² / ₃₂	5 ¹ / ₄
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/11 ¹ / ₈	1/11 ¹ / ₈	1/10 ³ / ₈ 1/11 ⁷ / ₈	1/11 ¹ / ₈
Singapore ..	id. p. \$	2/34 ⁷ / ₆₄	2/34 ⁷ / ₆₄	2/32 ¹ / ₃₂ 2/31 ⁵ / ₁₆	2/34 ⁷ / ₆₄
Valparaiso ²⁾	\$ per £	39.82	39.84	39.85 39.91	39.90
Warschau ...	Zl. p. £	43.37	43.37	43.35 43.42	43.39 ¹ / ₂

¹⁾ In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. ²⁾ 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS²⁾

	Londen ¹⁾	N.York ²⁾		Londen
17 Maart 1930..	19 ³ / ₄	41 ⁷ / ₈	17 Maart 1930....	84/11 ¹ / ₄
18 " 1930..	19 ³ / ₁₆	41 ³ / ₄	18 " 1930....	84/10 ¹ / ₈
19 " 1930..	19 ⁵ / ₈	42 ¹ / ₈	19 " 1930....	84/10 ³ / ₄
20 " 1930..	20	42 ³ / ₄	20 " 1930....	84/10
21 " 1930..	19 ¹⁵ / ₁₆	42 ³ / ₄	21 " 1930....	84/11
22 " 1930..	19 ⁷ / ₈	43 ¹ / ₈	22 " 1930....	84/11
23 Maart 1929..	26 ¹ / ₈	56 ¹ / ₂	23 Maart 1929....	84/11 ¹ / ₄
27 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	59	27 Juli 1914....	84/11

¹⁾ in pence p. oz. stand. ²⁾ Foreign silver in \$c. p. oz. fine. ³⁾ in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Maart 1930	23 Maart 1930
Saldo bij de Ned. Bank	f 214.179,—	f 589.149,09
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten		
Voorschot op ultimo Feb. 1930 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting	33.027.193,70	33.027.193,70
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	50.909.867,25	46.805.682,06
Id. aan Suriname.....	13.488.635,—	13.509.391,23
Id. aan Curaçao.....	1.342.171,79	1.345.042,89
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.....	120.922.834,79	120.160.387,77
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	24.512.094,49	24.862.038,48
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds ¹⁾	201.021,97	25.361,21
Vordering op andere Staatsbedrijven ¹⁾ ..	13.125.309,18	13.250.309,18
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt..	f 12.742.269,44	f 604.918,08
Voorschot door de Ned. Bank inrekk. courant verstrekt	—	—
Schatkistbiljetten in omloop.....	130.602.000,—	130.602.000,—
Schatkistpromessen in omloop	65.640.000,—	65.640.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank..	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop.....	10.676.982,—	10.038.076,—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. ¹⁾	—	—
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. ¹⁾ ..	30.613.485,24	31.525.733,94
Id. aan andere Staatsbedrijven ¹⁾	285.000,—	285.000,—
Id. aan diverse instellingen ¹⁾	7.454.733,69	7.336.698,69

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	15 Maart 1930	22 Maart 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank.....	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas.....	f 50.910.000,—	f 46.806.000,—
Schatkistpromessen	—	—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	29.405.000,—	—
Waarvan Muntbiljetten	2.688.000,—	—
Muntbiljetten in omloop	35.908.000,—	34.981.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	7.030.000,—	7.431.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	1.118.000,—	1.148.000,—
Voorschot van de Javasche Bank....	16.830.000,—	19.210.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 24 Maart 1930.

		Activa.	
Binnel. Wis.	Hfdbk. f	39.480.812,49	
sels, Prom.	Bijbnk. "	518.398,72	
enz. in disc.	Ag.sch. "	11.535.319,75	f 51.534.530,96
Papier o. h. Buitenl. in disconto			" —
Idem eigen portef.	f	204.113.218,—	" —
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.			" 204.113.218,—
Beleeningen			
	Hfdbk. f	32.160.441,78	
incl. vrsch.	Bijbnk. "	8.392.524,27	
in rek.-crt.	Ag.sch. "	48.359.581,16	
op onderp.			f 88.918.547,21
Op Effecten	f	86.906.280,73	
Op Goederen en Spec.		2.012.266,48	" 88.918.547,21
Voorschotten a. h. Rijk			" 434.994,91
Munt en Muntmateriaal			
Munt, Goud	f	64.950.825,—	
Muntmat., Goud		367.023.308,64	
			f 431.974.133,64
Munt, Zilver, enz.		27.345.713,75	
Muntmat., Zilver.		—	" 459.319.847,39 ¹⁾
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfonds			" 25.408.363,55
Gebouwen en Meub. der Bank			" 5.200.000,—
Diverse rekeningen			" 27.493.614,59
			f 862.423.116,61
		Passiva.	
Kapitaal	f	20.000.000,—	
Reservefondsen		7.106.550,55	
Bijzondere reserve		8.000.000,—	
Pensioenfonds		6.320.091,15	
Bankbiljetten in omloop		781.040.240,—	
Banksignatiën in omloop		196.071,89	
Rek.-Cour. { Het Rijk f		—	
saldo's: { Anderen "		21.290.027,09	" 21.290.027,09
Diverse rekeningen		18.470.135,93	
			f 862.493.116,61
Beschikbaar metaalsaldo	f	137.895.428,51	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		344.738.570,—	
			" 137.895.428,51

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo ¹⁾	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
24 Maart '30	64.951	367.023	781.040	21.486	137.895	57
17 " '30	64.950	367.023	790.967	17.953	134.769	56 ¹ / ₂
10 " '30	64.960	372.023	801.411	17.677	135.800	56 ¹ / ₂
3 " '30	64.968	372.024	826.378	21.712	124.136	55
24 Febr. '30	64.982	372.024	782.401	23.739	141.186	57 ¹ / ₂
17 " '30	64.989	372.024	785.427	18.429	142.152	58
25 Maart '29	66.779	355.720	782.542	9.682	126.623	56
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54
Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾	
24 Maart 1930	51.535	—	88.919	204.113	27.494	
17 " 1930	51.794	—	88.928	204.006	28.179	
10 " 1930	56.857	6.000	84.408	200.911	32.047	
3 " 1930	57.544	6.000	108.341	200.852	31.418	
24 Febr. 1930	51.177	—	79.057	200.708	31.174	
17 " 1930	51.660	—	83.416	205.792	24.829	
25 Maart 1929	149.344	—	103.086	42.411	69.506	
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509	

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/8 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

CURAÇAOSCHE BANK.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse reke-ningen ¹⁾	Diverse reke-ningen ²⁾
1 Februari 1930	4.406	5.841	129	87	2.163	380
1 Januari 1930	4.418	5.993	135	130	2.639	813
1 December 1929	4.422	5.983	62	609	1.905	502
1 November 1929	4.285	5.859	61	572	1.752	299
1 October 1929	4.112	5.737	59	356	2.183	463
1 September 1929	3.999	5.694	57	299	2.846	994
1 Februari 1929	2.863	5.239	152	35	2.824	119

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ Sluitp. der passiva.

JAVASCHE BANK.

Voornameste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikk. metaal-saldo
22 Mrt. 1930	167.500		273.100	36.900	43.500
15 " 1930	166.400		281.600	30.100	41.720
8 " 1930	168.000		285.200	30.800	41.600
22 Feb. 1930	139.075	30.465	274.777	33.683	46.156
15 " 1930	139.170	30.101	278.568	32.459	44.860
8 " 1930	139.189	29.712	283.142	32.072	42.815
1 " 1930	139.288	30.532	277.202	39.924	42.969
23 Mrt. 1929	167.766	19.051	307.793	41.639	47.045
24 Mrt. 1928	173.245	18.647	308.589	44.055	121.747 ²
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
22 Mrt. 1930		135.900		***	54
15 " 1930		136.300		***	53
8 " 1930		139.900		***	53
22 Feb. 1930	8.764	31.045	70.619	32.377	55
15 " 1930	8.513	31.055	76.303	32.547	54
8 " 1930	9.186	32.301	78.376	30.989	54
1 " 1930	8.444	31.881	82.392	31.683	54
23 Mrt. 1929	8.345	31.997	75.430	53.374	53
24 Mrt. 1928	12.895	25.224	74.758	54.297	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{10}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornameste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
19 Maart 1930	154.245	348.890	64.568	6.060	16.258
12 " 1930	152.623	350.458	61.426	7.960	15.570
5 " 1930	152.290	347.296	64.306	6.841	15.104
26 Febr. 1930	151.979	346.812	64.515	4.716	12.869
19 " 1930	151.639	345.581	65.391	4.733	16.293
12 " 1930	151.499	348.003	62.933	7.963	14.513
20 Maart 1929	152.826	353.869	58.574	12.582	17.886
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
19 Mrt. '30	41.482	12.883	62.086	35.883	65.355	58 ²⁹ / ₃₂
12 " '30	37.332	8.987	59.001	36.743	62.175	59 ¹⁰ / ₁₆
5 " '30	38.632	7.675	63.694	35.922	64.994	60 ¹¹ / ₁₅
26 Feb. '30	34.442	11.987	50.714	36.231	65.167	65 ¹¹ / ₁₆
19 " '30	38.582	13.871	59.167	34.417	66.058	61 ¹³ / ₃₂
12 " '30	44.712	17.937	59.084	35.482	63.496	56 ¹⁸ / ₃₃
20 Mrt. '29	47.917	19.424	62.332	37.262	58.957	49 ¹ / ₂
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornameste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
14 Mrt. '30	42.594	257	6.937	24.230	18.742	2.594	3.200
7 " '30	42.753	254	6.960	26.419	18.472	2.635	3.200
28 Feb. '30	42.855	247	6.956	24.068	18.739	2.658	3.200
21 " '30	42.960	247	6.968	25.319	18.743	2.489	3.200
15 Mrt. '29	34.035	732	10.965	23.002	18.430	2.384	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
14 Mrt. '30	5.396	1.545	69.970	4.613	3.517	7.363
7 " '30	5.396	1.636	70.373	4.945	3.564	7.067
28 Feb. '30	5.453	2.938	71.116	5.112	3.655	7.136
21 " '30	5.453	1.581	68.872	5.632	4.072	8.327
15 Mrt. '29	5.930	1.672	62.880	5.696	5.838	6.569
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornameste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Mrt. 1930	2.480,5	149,8	411,9	1.639,4	68,3
7 " 1930	2.462,1	149,8	401,8	1.918,2	95,6
28 Febr. 1930	2.444,4	149,8	383,8	1.916,8	323,3
22 " 1930	2.410,2	149,8	398,8	1.620,4	54,7
15 " 1930	2.351,0	149,8	401,6	1.719,7	78,2
15 Mrt. 1929	2.646,9	94,0	67,8	1.715,2	59,0
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
15 Mrt. 1930	93,2	502,5	4.266,0	458,5	150,4
7 " 1930	93,2	516,8	4.480,2	530,3	149,0
28 Febr. 1930	93,3	484,9	4.722,4	663,5	151,2
22 " 1930	93,3	511,9	4.004,6	615,8	160,3
15 " 1930	93,3	505,0	4.166,4	502,2	157,0
15 Mrt. 1929	93,1	517,4	4.165,8	448,5	194,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Mrt. '28, 22, 15 Febr. '30, 15 Mrt. '29, resp. 46; 46; 18; 60; 1; 44 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornameste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
20 Mrt.	1181	549	45	800	39	309	2.772	20	95
13 " "	1181	550	45	822	40	309	2.794	9	111
6 " "	1179	539	45	809	42	309	2.800	16	77
27 Febr.	1179	548	45	808	40	309	2.798	15	84
20 " "	1179	535	45	787	33	309	2.743	22	93
21 Mrt. ¹⁾	908	464	44	729	35	344	2.380	29	82

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornameste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
5 Mrt. '30	2.995,5	1.669,0	188,4	308,6	271,2
26 Febr. '30	2.989,6	1.685,0	197,0	342,8	299,3
19 " '30	2.977,5	1.718,4	199,4	376,9	281,1
12 " '30	2.975,0	1.704,2	198,5	381,9	276,1
5 " '30	2.976,6	1.704,5	199,9	381,4	295,8
29 Jan. '30	2.985,2	1.712,4	203,1	406,9	258,5
6 Mrt. '29	2.682,8	1.246,0	152,8	989,2	304,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Aigem. Dek-kings-perc. ²⁾
5 Mrt. '30	486,1	1.641,4	2.349,1	172,1	75,9	79,8
26 Febr. '30	482,8	1.637,1	2.408,0	171,8	73,9	78,8
19 " '30	480,6	1.656,2	2.390,9	171,6	73,5	78,5
12 " '30	478,6	1.682,4	2.388,9	171,4	73,7	77,9
5 " '30	477,8	1.683,5	2.389,3	171,5	73,0	78,0
29 Jan. '30	476,5	1.701,9	2.369,0	171,4	73,3	78,3
6 Mrt. '29	163,0	1.666,6	2.402,5	152,1	65,9	69,7

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornameste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-ingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
26 Febr. '30	152	16.428	5.575	1.731	19.823	6.874
19 " '30	186	16.519	5.571	1.695	19.821	6.851
12 " '30	185	16.588	5.512	1.687	19.836	6.853
5 " '30	173	16.625	5.502	1.701	19.885	6.860
29 Jan. '30	193	16.662	5.529	1.691	19.898	6.913
27 Febr. '29	712	16.366	5.972	1.746	20.302	6.879

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

25 Maart 1930.

De verbeterde stemming aan de tarwe-markt, welke aan het einde der voorafgaande berichtsweek begonnen was tengevolge van goede vraag op het toen bereikte lage niveau en beteren afzet van meel, heeft ook op de meeste dagen der afgelopen berichtsweek voortgeduurd. Er bleef goede vraag bestaan in Engeland en Duitsland kocht in verband met een dreigende verhooging van het invoerrecht, welke wordt overwogen en bij aanneming spoedig in werking zal treden. Vooral richtte de vraag in Duitsland zich op Manitoba-tarwe, welke in spoedige posities gezocht was. Een definitief besluit over de verhooging van het invoerrecht voor tarwe is in Duitsland nog niet genomen, doch het is wel zoo goed als zeker, dat de verhooging zal worden aangenomen en dan zal het invoerrecht z66 hoog zijn, dat de invoer van tarwe in Duitsland ten zeerste zal worden bemoeilijkt. Men hoopt daarmede te bereiken, dat in Duitsland de consumptie van roggebrood zal toenemen en dat dientengevolge de groote voorraden zullen kunnen worden verminderd en de prijs zal verbeteren, welken de boeren voor hun rogge krijgen. Tengevolge van de verbeterde vraag en vermeerderden kooplust zijn de prijzen aan de termijnmarkten te Winnipeg regelmatig tot en met Vrijdag gestegen en werden de verhoogde prijzen in Europa geregeld betaald. Daarna is de vraag verminderd en trokken koopers zich meer terug. De prijzen aan de termijnmarkt te Winnipeg zijn daarop ook weder vrij aanzienlijk gedaald. Vergeleken bij een week geleden, was het slot voor Mei-tarwe te Winnipeg gisteren 3 dollarcenten per 60 lbs. hooger dan een week geleden. De koersen aan de termijnmarkt te Chicago geven ongeveer eenzelfde beeld als te Winnipeg. In verband met de betere stemming voor tarwe en tengevolge van den steun van de zijde van den Farm Board zijn de prijzen ook te Chicago gestegen. Ook daar is later weder een verlaging ingetreden, zoodat de Maart-termijn $2\frac{1}{4}$ dollarcenten per 60 lbs. hooger sloot dan de vorige week. De Farm Board heeft laten weten, dat de geruchten over onverkochte verschepingen van tarwe naar Europa onjuist zijn en dat alle uitvoorzaken zullen gebeuren door de gewone exporteurs. Ook schijnen de berichten, als zou de Farm Board agenten voor den verkoop in Europa aanstellen, niet juist te zijn. Wat de Farm Board eigenlijk wel wil, is niet duidelijk. Op het oogenblik is hardwinter-tarwe uit de Vereenigde Staten practisch niet aan de markt en houdt de Farm Board de zich in zijn bezit bevindende voorraden vast. De prijzen voor Argentijnsche tarwe zijn in den loop der week vrij aanzienlijk gestegen, terwijl ook daar later weder een verlaging is ingetreden. De prijzen aan de termijnmarkt te Buenos Aires zijn gisteren 30 cents per 100 KG. hooger gesloten dan een week geleden en te Rosario 40 cents. De Canadeesche tarwe-pool blijft geregeld aan de markt, doch de uitvoeren waren in Februari nog niet overvloedig. Zij bedroegen namelijk in Februari 8.976.000 bushels tegen 7.341.000 bushels in Januari en 19.300.000 bushels in Februari van het vorige jaar. De zichtbare wereldvoorraad van tarwe is nog steeds zeer groot en werd de vorige week berekend op 550 miljoen bushels. In het vorige jaar bedroeg de schatting van dezen voorraad 528 miljoen bushels en in 1928 407 miljoen bushels. Deze groote voorraden blijven een drukkenden invloed op de markt doen gelden, evenals de vooruitzichten van den nieuwen oogst, welke op het oogenblik gunstig luiden. In de Vereenigde Staten is het percentage gedurende den winter aan den oogst van wintertarwe veroorzaakte schade kleiner dan het gemiddelde der laatste jaren en de vooruitzichten zijn op het oogenblik gunstig. Wel wordt in sommige gedeelten van Kansas en Oklahoma over droogte geklaagd, doch de ongunstige invloed daarvan moet tot nog toe zeer gering zijn. In verschillende streken is in de afgelopen week regen gevallen, doch meerdere regen wordt gewenscht. Men heeft een begin gemaakt met den uitzaaï van voorjaarstarwe in de Vereenigde Staten. De Farm Board heeft aan de landbouwers gevraagd de met zomertarwe te bebouwen oppervlakte te beperken, doch of aan dien wensch gevolg zal worden gegeven, zal te bezien staan, daar de bebouwde oppervlakte in het wintertarwebied niet is verkleind en de boeren in het zomertarwebied van meening zijn, dat de opoffering niet geheel van hun kant kan komen. In Canada worden ook pogingen aangewend om de met zomertarwe te bebouwen oppervlakte te verkleinen en men meent, dat het wel waarschijnlijk is, dat in Saskatchewan minder tarwe zal worden uitgezaaid. Eenigen tijd geleden werd uit Canada gemeld, dat het vochtgehalte in den bodem laag was en men baseerde daarop de meening, dat in het komende seizoen de tarwe daarvan een

nadeeligen invloed zou ondervinden. Onlangs werd een bericht gepubliceerd, dat de sneeuwval in Canada tot het einde van Februari zeer overvloedig was geweest en de vochtigheid van den bodem dientengevolge ongeveer normaal was. De vooruitzichten uit Britsch-Indië luiden op het oogenblik gunstig. De tweede officieele schatting van de bebouwde oppervlakte geeft 29.871.000 acres tegen de tweede schatting in het vorige jaar van 31.159.000 acres. De weersomstandigheden zijn dit jaar echter beter geweest dan in het vorige jaar en uit de meeste streken worden optimistische berichten ontvangen. Men verwacht dan ook, dat de opbrengst, niettegenstaande de kleinere bebouwde oppervlakte, zeker net zoo groot zal zijn als in het vorige jaar. De oogstvooruitzichten in West-Europa blijven gunstig luiden. In Frankrijk heeft het natte weder vertraging van den arbeid te velde tengevolge en er wordt verlangd naar droog weer om te beginnen met den uitzaaï van zomergraan. In Duitsland staat het wintergraan er goed voor en is men begonnen met ploegen voor den voorjaarsuitzaai. In den Balkan is het weder onbestendig geweest en is eenige sneeuw en regen gevallen. De toestand van het wintergevaas wordt als gunstig beschreven, doch in de meeste Balkanlanden bestaat behoefte aan regen.

De maatregelen, welke de Duitse regering overweegt om de roggevoorraden te doen verminderen en den prijs te verbeteren, bestaan, behalve uit de verhooging van het invoerrecht op tarwe, uit verhooging van het invoerrecht op gerst, teneinde het verbruik van rogge voor voederdoeleinden te bevorderen, en het instellen van een monopolie voor maïs. De voorschriften voor het maïs-monopolie zijn zeer ingewikkeld en het zal zeer de vraag zijn, of de invoer van maïs mogelijk zal zijn, wanneer de regeeringsmaatregelen worden aangenomen. De prijzen voor rogge zijn in de afgelopen week verbeterd, doch groote zaken kwamen daarin niet tot stand. Men wacht blijkbaar af, welke de gevolgen van de verschillende regeeringsmaatregelen zullen zijn.

De verschepingen van maïs uit Argentinië waren in de afgelopen week weder kleiner dan in de vorige, terwijl ook de zichtbare voorraden in de Argentijnsche uitvoerhavens verminderden. Ook van den Donau werd een kleinere hoeveelheid maïs verscheept dan in de voorafgaande week en de stoomende voorraad was niet onaanzienlijk kleiner dan een week geleden. Het aanbod van maïs in spoedige posities is schaarsch en waar daarvoor in de afgelopen week goede vraag bestond, konden de prijzen aanmerkelijk worden verhoogd. Dagelijks kwamen vrij belangrijke zaken tot stand tot sterk oplopende prijzen, zoowel voor Plata-maïs als voor Donau-maïs. Vooral voor de laatste maïssoort was de prijsverhooging het belangrijkste. Ook voor Donau-maïs, ter verscheping in de volgende maanden en voor Plata-maïs van den nieuwen oogst werden hoogere prijzen betaald, waarin ter verscheping in de zomermaanden gedurende geruimen tijd alleen door de tweede hand contracten waren afgesloten tot lagere prijzen dan waarvoor de eerste hand in de markt was, konden in de afgelopen week ook door afladers zaken worden gedaan, omdat op de meeste dagen het tweedehands aanbod van de markt was verdwenen. Even plotseling als de stemming voor maïs verbeterde, is de vraag voor de latere verschepingen weder bekoeld en zijn de prijzen daarvoor gedaald, hoewel zij niet het lage peil van bijna 2 weken geleden hebben bereikt. Afladers aan den Donau zijn weder met grotere hoeveelheden tot dalende prijzen aan de markt gekomen en met Plata-maïs zijn zoowel de eerste als de tweede hand tot lagere prijzen aan de markt. Te Buenos Aires is de Mei-termijn voor maïs eerst vrij aanmerkelijk gestegen, doch later is een reactie ingetreden. Vergeleken met een week geleden was het slot te Buenos Aires 25 cents en te Rosario 30 cents per 100 KG. hooger dan een week geleden. Voor spoedig verwachte partijen zijn de prijzen, nadat ze eerst gestegen waren, niet in die mate gedaald als voor de latere posities. Tot het eenigszins verlaagde niveau bleef voor spoedig verwachte maïs goede vraag bestaan.

Ook gerst is eerst sterk gestegen, doch tot de verhoogde prijzen zijn slechts zaken van matigen omvang tot stand gekomen. Alleen Duitsland is sterk kooper van gerst geweest, in verband met de dreigende verhooging van het invoerrecht. De Russen blijven geregeld aan de markt met in de aankomsthavens disponibile gerst tot prijzen, welke in overeenstemming met den toestand aan de markt

DE Pandbrieven der N.V. Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee behooren tot de beleggingsfondsen der Rijkspostspaarbank, der Rijksverzekeringsbank en van het Kroondomein
Verkrijgbaar $4\frac{1}{2}$ pCts. Pandbrieven à $98\frac{1}{2}$ pCt.
Pandbrieven op 1 Jan. 1930: f 19.052.700.—

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16/22 Maart 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	16/22 Maart 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	41.934	323 708	335.953	—	10.630	38.255	334.338	374.208
Rogge	12.145	66.928	26.693	203	17.315	—	84.243	26.693
Boekweit	930	3.186	5.305	112	889	—	4.075	5.305
Mais	29.752	255.089	187.305	3.931	53.621	55.156	308.710	242.461
Gerst	8.259	140.617	104.831	882	13.803	98	154.420	104.929
Haver	7.618	49.370	40.599	51	1.545	1.529	50.915	42.128
Lijnzaad	2.028	18.648	44.187	4.024	79.586	103.567	98.234	147.754
Lijnkoek	3 867	41.664	43.167	—	—	—	41.664	43.167
Tarwemeel	2.606	18.783	22.443	1.123	7.187	7.325	25.970	29.768
Andere meelsoorten	153	4.561	1.736	—	—	—	4.561	1.736

worden verhoogd of verlaagd. Gedurende de laatste dagen zijn de vraagprijzen weder verlaagd. Sedert de stemming voor gerst weder minder vast werd, is de Donau dringender aan de markt gekomen en zijn biedingen tot verlaagde prijzen geaccepteerd. Ook Plata-gerst, waarin vrij geregeld zaken tot stand zijn gekomen, is in de eerste helft der week in prijs gestegen, doch sedert is weder een verlaging ingetreden.

Het aanbod van haver uit Duitschland was schaarsch en prijzen zijn aanmerkelijk verhoogd. De kooplust was echter niet groot en de omzetten bleven van beperkten omvang. Toen de prijzen van mais en gerst weder daalden, zijn die voor Duitsche haver vrijwel onveranderd gebleven, behalve in de tweede hand, die geneigd was iets lager af te geven. Plata-haver is ook aanmerkelijk gestegen en afladers vragen belangrijk hogere prijzen dan waarvoor korten tijd geleden stoomende partijen werden verkocht. De omzetten ook in deze haversoort waren echter niet groot.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten verkeerden de afgelopen week over het algemeen in een kalme doch prijs houdende stemming.

De voortdurende berichten over de zwakke positie van de Cubaansche Verkoop-Commissie veroorzaakte vooral in Amerika een onregelmatige markt. Cubasuiker werd verhandeld tot ca. 1½ d.c. c. & fr. New-York.

New-York „futures” sloten na eenige kleine fluctuaties lager dan de vorige week als volgt:

Maart 1.68; Mei 1.68; Juli 1.74; Sept. 1.81 en Dec. 1.89, terwijl de noteering voor Spot Centrifugals 3.77 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 38.000 tons, de versmeltingen 62.000 tons tegen 70.500 tons verleden jaar en de voorraden 469.000 tons tegen 358.600 tons.

Zooals gezegd, schijnt het „Single Seller”-systeem op Cuba inderdaad zwak te staan en moet men rekening houden met de mogelijkheid, dat de Verkoop-Commissie uit e'kaar zal gaan. De opinies over de gevolgen hiervan zijn zeer verschillend.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie	2.340.000	3.275.000	2.725.000
Consumptie	14.452	23.593	16.498
Weekontv. afscheephavens...	194.795	248 692	261.481
Totaal sedert 1/1	1.361.014	2.192.260	1.696 817
Weekexport	34.706	141.694	146.948
Totale export sedert 1/1	415.922	1.153.144	826.488
Voorraad afscheephavens....	1.113.879	1.134.601	1.023.590
Voorraad binnenland	795.747	1.107.455	1.084.888
Aantal werkende fabrieken ..	156	163	168

De markt in Engeland verliep zeer rustig en de Londense termijnmarkt sloot als volgt:

Maart Sh. 6/9; Mei Sh. 6/9; Aug. Sh. 7/¼; Dec. Sh. 7/5¼.

Op Java is de vroegere flauwe stemming weer ingetreden en vonden slechts kleine transacties in de tweede hand tot afbrokkende prijzen plaats.

Ook hier te lande werd de markt beïnvloed door de mogelijkheid van de opheffing der Cubaansche Verkoop-Centrale. Zij verkeerde de geheele week in ongeanimeerde stemming, terwijl de noteeringen $f \frac{1}{4}$ en $f \frac{3}{8}$ afbrokkelden. De slotnoteeringen waren: Mei $f 10 \frac{1}{2}$; Aug. $f 11$.— en Dec. $f 11 \frac{1}{2}$. De omzet bedroeg slechts 2300 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 19 Maart 1930.

Amerikaansche katoenprijzen zijn sedert onze laatste publicatie zeer onregelmatig geweest met neiging tot stijgen.

Gisteren zijn prijzen weer eenigszins opgelopen en noteerden „futures” voor alle maanden weer over 8 d. per lb. New-York was eveneens vaster en sloot 11 tot 50 punten hooger, speciaal een gevolg van manipulaties van speculanten. Egyptische katoen fluctueert dagelijks en steeg gisteren eveneens, zoodat F.G.F. Sakel 13.70 d. noteerde. Ontvangsten in de Amerikaansche havens zijn circa 800.000 balen minder dan een jaar geleden, terwijl de afname van Groot-Brittan- nië en Amerika elk 200.000 balen minder bedragen en het Continent enz. over 600.000 balen, of tezamen meer dan een miljoen balen. Liverpool „loco”-verkoopten waren de vorige week beter met 29.000 balen, waarvan iets minder dan de helft Amerikaansche, 7600 Braziliaansche en Peru, 4500 Egyptische en Soedan Sakellaridis, 1000 Oost-Afrikaansche en de rest van andere markten.

In de Amerikaansche garenmarkt was wat meer vraag, zoowel in de laatste dagen van de vorige week, alsook gisteren. Als resultaat hiervan zijn enkele flinke verkoop- en grove, medio en fijnere nummers twist en weftcofs tot stand gekomen, alsook ringgarens. De vastere toon van katoen gedurende het laatste uur gisteren had tengevolge, dat enkele gebruikers tot koopen overgingen, hoewel het voor spinners moeilijk was een overeenkomende prijsstijging door te voeren. In getwijnde garens voor de binnenlandsche markt zijn bescheiden zaken gedaan, alsook voor Bombay. Naar Egyptische garens bestond gisteren meer vraag dan den laatsten tijd het geval geweest is. Ook hier veroorzaakte de vastere stemming van het ruwe materiaal wat meer vraag, doch naar men zegt zijn de verkregen prijzen zeer onvol- doende. De cijfers van de „Board of Trade” betreffende den export van katoenen garens in Februari, welke de vorige week gepubliceerd werden, gaven een daling aan vergeleken met dezelfde maand verleden jaar van 1.481.200 lbs. tegen 2.265.600 lbs. in 1928. De uitvoer van ruwe garens naar Nederland, Scandinavië en de Balkan was beter dan ver- leden jaar, doch vertoont naar Duitschland en Indië een aan- zienlijke daling. Het is wel vermeldenswaard, dat bij afname van de bruto totalen van alle garens, grey en processed, vergeleken met Februari 1929 in de nummers 40er en lager 251.800 lbs. meer exporteerden. Daar staat tegenover, dat in de nummers 40er tot 80er exporten 1.369.400 lbs. gerin- ger waren en in de nummers van 80er tot 120er 369.600 lbs. minder, terwijl in de nummers over 120er het gewicht pre- cies hetzelfde was nl. 213.500 lbs.

Aan de daling in katoenprijzen, waaraan wij de vorige week refereerden, is thans een einde gekomen en dit heeft meer steun aan de doelmarkt gegeven. Noteeringen zijn bepaald vaster en er is wat meer vraag doorgekomen. De toon van de Manchestermarkt is meer hoopvol en het blijft te bezien, of de vastere stemming van het ruwe materiaal zal voortduren en den overzeeschen koopers de kans zal geven hun verloren vertrouwen te herwinnen en in de markt te komen voor goederen, waarvan het koopen reeds zoo lang is uitgesteld.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 11 Mrt. 18 Mrt.

12 Mrt. 19 Mrt. T.T. op Br.-Indië $1/5 \frac{3}{4}$ $1/5 \frac{1}{4}$

F.G.F. Sakellaridis 13,60 13,65 T.T. op Hongkong $5 \frac{1}{8}$ $1/5 \frac{1}{4}$
G.F. No. 1 Oomra 4,35 4,60 T.T. op Shanghai $1/10 \frac{1}{2}$ $1/10 \frac{1}{4}$

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '29	Overeenkomstige periode	
	14 Mrt. '30	1928/29	1927/28
Ontvangsten Gulf-Havens.	7776	8676	7280
Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittan- nië	1114	1580	993
„ „ 't Vasteland etc.	3520	3695	3805
„ „ Japan	980	1251	802

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	14 Mrt. '30	Ooreenkomstig tijdstip	
		1929	1928
Amerik. havens.....	2005	1839	1867
Binnenland	1229	815	917
New York	95	96	177
New Orleans	456	323	443
Liverpool	409	722	534

KOFFIE.

Ook in de afgelopen week kwam er in de stemming aan de koffiemarkt feitelijk geen verandering. De kost- en vracht-aanbiedingen van Santos liepen hier en daar een fractie terug, doch bleven voor het meerendeel onveranderd, terwijl ook in die van Rio zoo goed als geen wijziging viel te constateeren. In Nederlandsch-Indië liep de prijs van Palembang Robusta ¼ ct. terug, doch die der overige ongewasschen Sumatra-soorten bleef, evenals de prijs van gewasschen Robusta f.a.q. geheel gelijk aan dien van een week geleden.

Nieuws van beteekenis werd niet ontvangen. Toen de termijnmarkt te New-York in de eerste helft der week op een tijdelijke verlaging der offertes uit Rio een min of meer weifelende houding begon aan te nemen, steunde het Gouvernement van den Staat Sao Paulo, of liever het bekende Verdedigings-Instituut van dien Staat, de markt onmiddellijk door inkoop en later kwamen van Braziliaansche zijde weder verkooporders, die, naar werd aangenomen, veroorzaakt werden door ontstemming naar aanleiding van het uitblijven van succes bij de nog steeds hangende onderhandelingen over een nieuwe leening.

Zooals in het vorig Overzicht werd vermeld, is de limiet der dagelijkse aanvoeren uit het binnenland naar de haven van Santos verlaagd van 50.000 balen op 38.000 balen, doch ook zelfs de verlaagde limiet werd in de laatste dagen geen enkele maal bereikt. De aanvoeren bleven schommelen tusschen niet meer dan 13.000 en 18.000 balen per dag (gedurende twee dagen was er zelfs in het geheel geen aanvoer) en het gevolg hiervan is, dat de voorraad te Santos onmiddellijk beneden het maximum-cijfer van

1.200.000 balen is gedaald. Uit een en ander blijkt, dat het Verdedigings-Instituut, geheel op den voet van vóór de laatste prijsdaling, blijft voortgaan door scherpe limitering der aanvoeren naar de afscheephaven de markt te beïnvloeden met het doel de prijzen op te houden. Hoe lang dit bij den ontzaglijken Braziliaanschen voorraad mogelijk zal zijn, dient te worden afgewacht. Het is duidelijk, dat de vooruitzichten voor den volgenden Braziel-oogst het Instituut den moed geven om voorloopig op de oude manier voort te gaan. Uit particulier via New-York ontvangen bericht blijkt, dat de stand van dien oogst op de oude plantages, met uitzondering van die in de Ribeiro Preto- en in de Bebedouro-districten, werkelijk slecht is en dat het zeer moeilijk is om nu reeds te ramen hoe groot de opbrengst van den nieuwen aanplant zal zijn. Volgens bedoeld bericht zouden deskundigen van meening zijn, dat, ruwweg geschat, waarschijnlijk ongeveer ⅓ van den oogst zal geleverd worden door den ouden en het restant door den nieuwen aanplant en zou de laatst bekendgemaakte raming van ongeveer 8 miljoen balen voor den geheelen Santos-oogst door den stand van het oogenblik werkelijk worden gerechtvaardigd. Verder wordt gemeld, dat van een verlaten van plantages slechts zeer weinig valt te bemerken en dat alleen enkele jonge ondernemingen, welke door de eigenaars met geleend geld op een veel te kostbaren voet werden gedreven, geabandonneerd zijn. Voor geheel Brazilië worden thans voor den volgenden oogst cijfers genoemd van ongeveer 12.000.000 balen. Al kan dus, nu verschillende berichten er reeds sedert geruimen tijd op wijzen, gerekend worden op een kleinen Braziel-oogst, toch is door de verwachting van de opbrengst der andere soorten de waarschijnlijkheid zeer groot, dat in het oogstjaar 1930/31 de wereldproductie hoogstens 4 of 5 miljoen balen kleiner zal zijn dan het wereldverbruik en toegegeven zal moeten worden, dat een eventuele vermindering van de onverkochte voorraden met 4 à 5 miljoen balen feitelijk niet van groote beteekenis kan zijn, te meer daar een kleine oogst in Brazilië meestal door een groteren wordt gevolgd.

Volgens de laatste berichten wordt de loopende Haiti-oogst geraamd op 375.000 balen van 80 KG., hetgeen ongeveer tien procent lager is dan verleden jaar. Uit verschillende Centraal-Amerikaansche landen wordt bericht, dat op het oogenblik een veel grotere hoeveelheid onverkocht

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam * per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	fi.	%	fi.	%	fi.	%	fi.	%	fi.	%	fi.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17.20	100.0	13.07 ⁵	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0
"	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	17.90	165.7	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
1927	14.75	85.8	12.47 ⁵	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	11.25	104.2	1.30	77.4	73/-	100.0	55.14/-	89.7
Februari 1927	15.22 ⁵	88.5	13.05	99.8	167.00	72.1	230.00	97.5	373.75	80.8	12.10	112.0	1.70	101.2	83/6	114.4	54.16/-	88.3
Maart "	15.05	87.5	12.70	97.1	164.50	71.1	219.25	92.9	354.75	76.7	11.25	104.2	1.26	75.0	81/-	111.0	55.17/-	89.9
April "	14.80	86.0	12.82 ⁵	98.1	173.00	74.8	237.50	100.6	351.50	76.0	11.00	101.9	1.22	72.6	80/-	109.6	55.2/6	88.8
Mei "	15.75	91.6	13.57 ⁵	103.8	172.75	74.6	258.25	109.4	373.75	80.8	10.95	101.4	1.22	72.6	74/-	101.4	54.14/-	88.1
Juni "	15.60	90.7	13.20	101.0	175.25	75.8	245.00	104.2	372.75	80.6	11.00	101.9	1.22	72.6	70/-	95.9	54.2/6	87.2
Juli "	15.10	87.8	12.05	92.2	171.50	74.1	235.75	99.9	367.75	79.5	11.10	102.8	1.22	72.6	70/-	95.9	53.19/-	86.9
Augustus "	14.87 ⁵	86.5	11.45	87.6	178.50	77.1	252.50	107.0	368.25	79.6	11.05	102.3	1.22	72.6	69/-	94.5	55.5/6	89.0
September "	14.70	85.5	12.15	92.9	179.50	77.5	233.25	98.8	369.50	79.9	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	54.13/-	88.0
October "	13.72 ⁵	79.8	11.45	87.6	178.75	77.2	230.50	97.7	359.00	77.6	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	55.5/-	89.0
November "	13.45	78.2	12.12 ⁵	92.7	184.75	79.8	233.25	98.8	349.75	75.6	10.65	98.6	1.22	72.6	65/-	89.0	59.1/-	95.1
December "	13.40	77.9	12.57 ⁵	96.2	201.00	86.8	246.25	104.3	348.25	75.3	10.60	98.1	1.22	72.6	65/-	89.0	60.2/-	96.8
Januari 1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	361.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.-/-	99.9
Februari "	13.80	80.2	12.87 ⁵	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.2
Maart "	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6
April "	15.30	88.9	14.97 ⁵	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4
Mei "	15.30	88.9	15.47 ⁵	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/-	101.1
Juni "	14.37 ⁵	83.6	14.27 ⁵	109.2	234.00	101.0	252.50	107.0	365.25	79.0	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9
Juli "	14.25	82.8	13.07 ⁵	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3
Augustus "	12.00	69.8	12.62 ⁵	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7
September "	11.65	67.7	11.57 ⁵	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1
October "	12.27 ⁵	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7
November "	12.32 ⁵	71.7	12.07 ⁵	92.4	227.25	98.2	185.50	78.6	386.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4
December "	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0
Januari 1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7
Februari "	12.72 ⁵	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.-/6	125.7
Maart "	12.65	73.5	12.62 ⁵	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0
April "	12.12 ⁵	70.5	11.62 ⁵	88.9	218.00	94.1	185.25	78.5	373.25	80.7	11.05	102.3	1.11	66.1	68/-	93.2	82.17/6	133.5
Mei "	11.12 ⁵	64.1	10.57 ⁵	80.9	198.25	85.6	177.50	75.2	363.50	78.6	11.15	103.3	1.16	69.0	69/6	95.2	75.4/6	121.2
Juni "	10.87 ⁵	63.2	10.20	78.0	193.50	83.6	171.25	72.6	355.25	76.8	11.25	104.2	1.30	77.4	71/-	97.3	74.11/-	120.1
Juli "	12.80	74.3	11.20	85.6	218.50	94.4	191.25	81.0	415.50	89.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.12/6	117.0
Augustus "	13.12 ⁵	76.3	10.75	82.2	202.50	87.5	182.75	77.4	452.50	97.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	73.17/-	119.0
September "	12.62 ⁵	73.4	10.20	78.0	191.00	82.5	172.00	72.9	506.75	109.6	11.40	105.6	1.30	77.4	72/6	99.3	74.19/-	120.7
October "	12.10	70.4	9.87 ⁵	75.6	185.00	79.9	168.00	71.2	516.50	111.7	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.16/-	117.3
November "	11.77 ⁵	68.5	9.20	70.4	174.00	75.2	164.75	69.8	483.25	104.5	11.35	105.1	1.30	77.4	72/6	99.3	70.5/-	113.2
December "	12.62 ⁵	73.4	9.35	71.5	166.00	71.7	163.75	69.4	482.00	104.4	11.75	108.8	1.30	77.4	72/6	99.3	68.6/6	110.1
Januari 1930	12.67 ⁵	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	71.9/6	115.1
Februari "	11.72 ⁵	68.2	8.17 ⁵	62.5	139.00	60.0	135.75	57.5	398.50	86.2	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	71.12/6	115.4
3 Maart "	11.30	65.7	7.60	58.1	138.00	59.6	130.00	55.1	395.00	85.4	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	68.7/6	110.1
10 "	11.-	64.0	7.25	55.4	133.00	57.5	122.00	51.7	374.00	80.9	11.50	106.5	1.11	66.1	72/6	99.3	68.-/-	109.5
17 "	10.40	60.5	6.85	52.4	131.00	56.6	119.00	50.4	367.00	79.4	11.50	106.5	1.11	66.1	72/6	99.3	67.-/-	107.9
24 "	10.75	62.5	7.10	54.3	150.00	64.8	127.00	53.8	400.00	86.5	11.50	106.5	1.11	66.1	67/6	92.5	70.7/6	113.4

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

is dan verleden jaar op hetzelfde tijdstip, hetgeen het natuurlijk gevolg is van de omstandigheid, dat ditmaal van al deze oogsten veel minder werd vóórverkocht dan anders.

Aan de loco-markt blijft de stemming nog steeds kalm met onbevredigenden afzet. De officieele noteeringen bleven onveranderd 42 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 35 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt liepen de noteeringen eerst ¼ ct. terug, doch onmiddellijk daarna herstelden de dichtbijzijnde maanden zich geheel; de prijzen der verder verwijderde bleven een fractie onder die van een week geleden. Op 25 dezer des voormiddags waren de noteeringen als volgt: Maart 25½, Mei 26¼, September 24¼, December 23¼, Maart 1931 — 23¼ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 60/6 à 63/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 63/- à 67/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 43/- à 44/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Maart-verscheping, 25 ct.; Benkoelen Robusta, Maart-verscheping, 25½ ct.; Mandheling Robusta, Maart-verscheping, 27½ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Maart-verscheping, 37 ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
24 Maart.....	\$ 9,05	\$ 8,60	\$ 8,02	\$ 7,82
17 "	" 8,95	" 8,75	" 7,85	" 7,69
10 "	" 8,75	" 8,43	" 7,95	" 7,77
3 "	" 8,79	" 8,49	" 7,99	" 7,80

Rotterdam, 25 Maart 1930.

THEE.

De Amsterdamsche veiling van 20 Maart II. gaf, zooals te verwachten was, een kalmer verloop te zien dan de eerste Maart-veiling van den zesden. Gruissorteeringen hadden nog de meeste belangstelling en liepen dikwijls hooger. Bladtheeën daarentegen trokken weinig belangstelling en kon-

den slechts tegen lagere prijs worden afgedaan. Vele partijen werden dan ook opgehouden.

De totale middenprijs was volgens Pakhuismeesteren van de Thee 61¼ cts., dus bijna 2 cts. lager dan in de vorige veiling.

De Vereeniging voor de Thee-Cultuur in Nederl.-Indië publiceerde de statistische cijfers van thee over de maand Februari 1930 volgens gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De aanvoeren in Nederland beliepen 1.265.000 KG netto (vorig jaar 1.353.000 KG.).

De invoer tot verbruik toonde een flinken vooruitgang en bedroeg 928.000 KG. tegenover 804.000 KG. in de dienovereenkomstige maand van 1929, terwijl de uitvoer met 581.000 KG. wederom lager was dan het vorige jaar (647.000 KG.).

Van 1 Januari tot ult. Februari bedroeg de aanvoer 3.135.000 KG. (v.j. 3.520.000 KG.); de invoer tot verbruik 1.868.000 KG. (v.j. 1.744.000) en de uitvoer 889.000 KG. (v.j. 1.304.000 KG.).

De voorraad Ned.-Indische thee in entrepôt te Amsterdam bedroeg ongeveer 4.607.000 KG. op ult. Februari 1930 tegenover 4.413.000 KG. op ult. Februari 1929.

Volgens berichten uit dezelfde bron bedroeg de uitvoer van thee van Sumatra in Februari 1930 697.000 KG. (v.j. 680.000 KG). Voor de periode Januari/Februari waren deze cijfers 1.599.000 KG. (v.j. 1.363.000 KG.).

De thee-uitvoer van Noordel. Britsch-Indië gedurende April '29/Febr. '30 bedroeg volgens het „Tea Market Report of the Tea Broker's Association of London" 341.423.000 lbs. tegenover 323.096.000 lbs. in dezelfde periode van 1929.

Amsterdam, 24 Maart 1930.

COPRA.

De markt was de afgelopen week buitengewoon willig gestemd. In sympathie met de graanmarkten en de betere vraag voor veekoeken liepen de prijzen spronggewijze op. Het aanbod was zeer klein. Enkele buitenlandsche fabrieken gingen, evenals baissiers, tot dekking over.

Echter kwam tegen het slot meer aanbod uit Indië en sloten de prijzen tot circa ½ onder het hoogste punt.

De noteeringen zijn:

Nederl.-Indische f.m.s., op alle termijnen f 25½; Nederl.-Indische Mixed, op alle termijnen f 24¼.

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN)

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Aff. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0		100,0	
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0		100,0	
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2		92,9	
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	95,4		89,5	
309.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,125	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3	94,2		89,9	
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8	92,9		89,2	
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5	92,3		88,7	
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4	93,5		90,4	
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1		89,6	
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4		92,2	
292.-/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	—	—	96,1		90,2	
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8		89,1	
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8		88,6	
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4		88,9	
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4		88,2	
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7		87,9	
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8		87,9	
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	32,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1		89,2	
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-/9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	74,25	87,9	98,7		89,5	
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-/9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1		91,2	
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-/9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7		89,8	
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-/9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5		88,2	
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-/9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9		86,6	
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-/8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5		85,4	
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-/8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2		85,1	
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-/8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5		85,1	
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-/8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5		84,8	
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-/9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2		84,6	
222.11/-	85,0	20,10	86,9	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2		85,4	
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8		85,8	
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-/10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9		83,9	
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-/10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6		81,7	
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-/10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0		81,9	
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-/11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0		83,7	
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-/10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6		83,6	
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-/10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0		82,0	
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-/9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	90,3		80,5	
182.-/6	69,5	17,50	75,3	31,25	62,3	23,00	78,0	-/8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	88,4		78,8	
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-/8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	87,1		78,8	
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-/7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	84,5		76,9	
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-/8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9				
167.15/-	64,1	14,155	60,95					-/7,75	21,8	10,50	56,0	35	57,0	63,505	75,18				
161.12/6	61,7	14,765	63,25					-/7,5625	21,2	10,50	56,0	35	57,0	61,259	72,59				
169.17/6	61,4	15,857	68,27					-/7,5	21,1	10,75	57,3	35	57,0						
169.12/6	64,8							-/7,625	21,4	10,875	58,0	35	57,0						

e huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche. ⁸⁾ = Maiting vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928) Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/8 pence. ⁵⁾ 7 Maart. <

STEENKOLEN.

De afgelopen berichtperiode heeft over de geheele lijst lagere prijzen laten zien. De voorraden hoopen zich op en door de algemeene industriële slapte loopt het verbruik van kolen terug. In Westfalen wordt nu en dan met Feierschichten gewerkt en Engeland doet alles om de afname van kolen te stimuleren. Intusschen heeft de omstandigheid, dat de Liberale Partij vermoedelijk het instrument zal zijn, waardoor de Coal Bill in veilige haven wordt gebracht, eenige vastheid veroorzaakt, die er zonder dat misschien niet geweest zou zijn. Een eerste gevolg van de Kolenwet zal zijn: shorter hours all over the country.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 10.50
Durham Ongezeefde	„ 10.75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 13.—
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„ 11.10
Yorkshire gewasschen Singles	„ 10.50
Westfaalsche Veförder	„ 12.35
„ Vlamstukken I	„ 13.50
„ Smeenootjes	„ 13.—
„ Gasvlamförder	„ 12.25
„ Gietcokes	„ 16.50
Hollandsche Eierbriketten	„ 15.—

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11.50. Markt weifelend. 25 Maart 1930.

IJZER.

De kalme stemming op de Continentale ruwijzermarkt blijft aanhouden. Het prijsniveau van Lux 3 is in de laatste veertien dagen nog verder gedaald. De positie van ruwijzer op de Fransche markt is daarentegen nog steeds goed te noemen. De prijs voor Cleveland ruwijzer is de laatste week met niet minder dan 5 sh. gedaald, zoodat Cleveland no. 3 thans 67 1/2 sh. f.o.b. Middlesbrough noteert. Intusschen zijn de geschillen, die tot het besluit tot ontbinding van het Westeuropese Gietrijzjerkartel leidden, in zoverre opgelost, dat op den oorspronkelijken grondslag weder samenwerking kon worden bereikt. Er zijn opnieuw exportprijzen vastgesteld op een lager niveau dan de laatstelijk geldende. Het Comptoir belge heeft den prijs van Lux 3 voor het binnenland met 10 frs. verlaagd.

De stemming op de staalmarkt is in alle opzichten slecht te noemen. Producenten houden echter stipt de hand aan de minimum-noteeringen.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Er zijn nog altijd geen teekenen, die op een grootere vraag wijzen; toch zijn de vrachten iets vaster.

Van de *Northern Range* is het nog altijd niet mogelijk volle ladingen te doen naar het Continent, doch een boot per Maart is in lading gelegd naar Antwerpen, beginnende met een partij van 10.000 qtrs. tegen \$ 0.09, en het schijnt mogelijk, dat meerdere booten op die manier kunnen worden geplaatst, met goede kans de beschikbare ruimte opgevuld te krijgen. Een handige boot is gedaan van de *Northern Range* naar Griekenland tegen \$ 0.13 1/2 per eind Maart/begin April laden, met de optie Gulf laden tegen \$ 0.15 1/2, terwijl van St. John N.B. bevracht is naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië) tegen de iets verbeterde vracht van \$ 0.11, per Maart/April; er zijn aanwijzingen, dat meer tonnage tegen tegen hetzelfde cijfer kan worden opgenomen.

Van de *Golf* is niets te doen. Van Montreal werd een boot per midden Mei van ca. 34.000 qtrs. gesloten op basis van \$ 0.09 naar Antwerpen of Rotterdam, \$ 0.09 1/2 Hamburg en \$ 0.12 Middellandsche Zee; de vrachten van de St. Laurence Rivier zijn overigens makkelijk.

De graanmarkt van de *Noord-Pacific* bleef flauw; het aanbod van tonnage was evenwel schaarsch, zoodat een boot van 7300 ton, 10 pCt., van Vancouver naar Griekenland, per 27 Maart/10 April werd afgesloten tegen 23/6.

Suiker van West-Indië. Een matige vraag naar tonnage tot en met September aflading bleef aanhouden, doch toen bevrachters in hoofdzaak belangstelling voor vrij grote booten. Van Cuba werd een prompte boot van 7500 ton, 5 pCt., afgesloten naar Marseille tegen de lage vracht van 12/9, terwijl voor midden April twee booten van resp. 7700 ton 5 pCt. en 8000 ton 5 pCt. werden bevracht naar U.K./Continent tegen 12/6. Een Juni-boot van 7300 ton werd opgenomen naar U.K./Continent tegen 14/- met één en 15/- met twee loshavens, optie Marseille 15/6 en San Domingo laden 6 d. minder, terwijl 4 booten van ca. 7000 ton elk (van dezelfde rederij) gesloten werden van Cuba naar U.K./Continent op basis van 14/3 Juni, 14/6 Juli en 14/9

voor Augustus en September, met de optie San Domingo laden tegen 6 d. minder en Marseille tegen 1/4 1/2 extra.

De *La Plata*-markt was zeer flauw; slechts weinig afsluitingen zijn gedaan tegen lagere vrachten. Een groote prompte boot kon slechts 11/- bedingen van de Bovenrivier naar bepaalde havens U.K./Continent, terwijl een prompte boot van 5500 ton naar de volle range U.K./Continent slechts 1 1/2 d. meer kon verkrijgen. Voor groote booten van Buenos Aires werd 9/6 geaccepteerd naar U.K./Continent, terwijl van Bahia Blanca voor een 7000 tons stoomschip 9/- is betaald naar Antwerpen of Rotterdam, 9/3 naar Avonmouth en 9/6 naar Londen. Verschillende booten gingen in ballast terug, twee booten voeren rond naar Chili, terwijl andere booten naar Cuba gingen om suiker te laden voor U.K./Continent.

Salpeter. Ook deze markt bleef lusteloos, er is geenerlei vraag voor de bekende Continentale of Middellandsche Zee havens. Vroege lijnruimte is nog steeds verkrijgbaar tegen de laatst betaalde lage vrachten, doch slagen de betr. rederijen er niet in lading te verkrijgen. Er was alleen vraag voor Russische havens, waarheen in de afgelopen week 35.000 ton geboekt werd voor Maart/April en April aflading. Twee gedeeltelijke ladingen, tezamen 13.000 ton werden geboekt op basis van 13/6 naar het Continent met de optie Leningrad tegen 20/-, minus commissie, terwijl twee volle ladingen van resp. 7000 en 7200 tons werden afgesloten. De vrachtcijfers zijn niet bekend gemaakt, doch verondersteld wordt 21/- naar Leningrad, 21/5 Murmansk, Odessa of Novorossisk. Er schijnt nog een kwantum van 35.000 ton naar Russische havens, verscheping tusschen 10 April/10 Mei, te kunnen worden gedaan, er worden tenminste offerten voor gevraagd.

De markt van *Burmah* is rustig. Een boot van 7800/8200 tons, per 1/20 April, in ballast komende van Zuid-Afrika, werd naar Nederland direct gesloten tegen 16/9 en een boot van 6500, 5/25 April, naar Nederland tegen 17/-. Voor Shanghai wordt een lading per begin April genoteerd tegen 13/6, overigens zijn er geen ladingen aan de markt.

Donau en Zwarte Zee. De Donau is rustig met slechts eenige vraag op basis van 13/- naar Antwerpen/Hamburg range, tegen welk cijfer bericht wordt, dat afgesloten is.

Voor Denemarken direct wordt 16/6, basis één loshaven genoteerd. Ook de Zwarte Zee is zeer flauw, zeer prompte ruimte is afgesloten tegen 10/9 naar het Continent, 11/3 U.K., optie Azoff 6 d. extra. Een ertsloading van 6000 ton is afgesloten van Nicolaëff naar het Continent tegen 9/6.

Middellandsche Zee. Voor verscheping in deze maand en begin April zijn nagenoeg geen orders aan de markt, terwijl voor eind April alleen vraag is naar groote booten. In sommige gevallen brokkelden de vrachten nog verder af.

Afgesloten werden de volgende ertsloadingen: Almeria Pier/Rotterdam of Vlaardingen 4/9, Hornillo/Middlesborough 6/6, IJmuiden 5/4 1/2, Melilla/Grangemouth 5/3, La Goulette/Rotterdam of Vlaardingen 4/6, Bona/Ardrossan 6/3, Aghios Ioannis/Rotterdam 6/-, optie Emden 6/3, en San Juan/Rotterdam (kleine boot) 7/9. Voor fosfaat werd betaald: Stax/Rouaan 6/1 1/2 en Bona/Dublin 7/3.

Van *Noord-Spanje* werd in de afgelopen week niets gedaan. Genoteerd wordt: Bilbao/Middlesbro 6/-, Tyne Dock 5/-, Grangemouth 5/6 en IJmuiden 4/9.

Kolen van U.K. Er is geen teeken van eenige verbetering in de vrachten. Alleen naar Zuid-Amerika hebben bevrachters iets meer moeten betalen om scheepsruimte te verkrijgen. Afgesloten werd: Van Zuid-Wales naar: Rouaan 3/4 1/2, Lissabon 6/7 1/2, Genua 6/7 1/2, Alexandrië 7/9, Port-Said 7/6, St. Vincent 7/3, Para 13/10 1/2, Rio 14/3, Buenos Aires 16/9, Rosario 18/4 1/2 en Montreal of Quebec 7/3. Van de Oostkust naar: Hangö 4/9, Helsingborg 4/3, Hamburg 3/6, Antwerpen 2/6, Rouaan 3/-, Lissabon 6/10 1/2, Genua 6/9, Port-Said 7/6, Adelaide 25/-, St. Vincent 7/3 en Halifax 8/6.

RIJNVAART.

Week van 16 t/m. 22 Maart 1930.

De aanvoeren van zeezijde bleven ongewijzigd. Scheepsruimte bleef bij weinig vraag overvloedig beschikbaar; de stemming bleef lusteloos. Voor erts naar de Ruhrhavens werd f 0.30—f 0.40 per last met resp. 4 en 8 losdagen betaald. Naar den Bovenrijn was eveneens zeer weinig vraag. Voor ruwe producten betaalde men ca. f 1.— per last. Daghuur werd niet genoteerd. Het sleeploon varieerde tusschen 25 en 30 cts. tarief. De waterstand bleef tot in het laatst der week wassend. Naar den Bovenrijn werd op 2 ad 2.10 M. en naar de Ruhrhavens op vollen diepgang afgeladen.

In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand onveranderd. Bij zeer veel aanbod van ledige ruimte bleven de verschepingen van kolen gering.